

KAPŁANI ARCHIDIECEZJI WARMIŃSKIEJ ZMARLI W LATACH 1992–2002¹

W pierwszym dziesięcioleciu archidiecezji warmińskiej, od 25 marca 1992 roku do 25 marca 2002 roku zmarło 65 kapłanów inkardynowanych do archidiecezji. O każdym z nich najpierw w kolejności dnia śmierci podstawowe dane biograficzne, na końcu krótkie omówienie zbiorcze.

Niniejsze opracowanie nie obejmuje kapłanów inkardynowanych z dniem 25 marca 1992 roku do diecezji elbląskiej i ełckiej.

I. KS. CZESŁAW BARWICKI († 28 MARCA 1992)²

Urodził się 10 listopada 1909 roku w Wilnie, ukończył Metropolitalne Seminarium Duchowne w Wilnie, studiując na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Stefana Batorego. W 1935 roku uzyskał magisterium teologii i został wyświęcony na kapłana przez Arcybiskupa Metropolity Wileńskiego dr Romualda Jałbrzykowskiego. W latach 1935–1938 był wikariuszem parafii Nacza koło Lidy, 1938–1940 katechetą w Wilnie, 1941–1945 kapelanem sióstr od Aniołów w Pryciunach, 1945–1958 administratorem parafii Łuczaj, z tym, że lata 1948–1956 spędził w radzieckim łagrze. Po repatriacji administrował tymczasowo w roku 1958/1959 parafią Dobrzyniewo. W diecezji warmińskiej był w latach 1959–1964 proboszczem parafii Rogóż, 1964–1974 proboszczem parafii Młynary, 1974–1979 administratorem parafii Rychnowo. Z dniem 1 października 1979 roku przeszedł na emeryturę. Zmarł 28 marca 1992 roku w szpitalu onkologicznym w Olsztynie. Był kanonikiem honorowym Kapituły Kolegiackiej w Dobrym Mieście (1968) i dziekanem w Pasłęku (1973). Prowadził głębokie życie duchowe.

¹ W oparciu o akta personalne Archiwum Archidiecezji Warmińskiej, kartotekę personalną Kurii Metropolitalnej Archidiecezji Warmińskiej oraz wspomnienia pośmiertne drukowane najpierw w *Warmińskich Wiadomościach Diecezjalnych (WWD)*, a potem *Warmińskich Wiadomościach Archidiecezjalnych (WWA)* oraz *Posłańcu Warmińskim (PW)* z lat 1992–2002. Składam serdeczne podziękowanie ks. kanonikowi dr. hab. Andrzejowi Kopiczce, profesorowi UWM, dyrektorowi Warmińskiego Archiwum Archidiecezjalnego, za zestawienie podstawowych danych bio-bibliograficznych zmarłych kapłanów, stanowiące część jego własnych badań nad prezbiterologią warmińską.

² WWD 47: 1992, nr 2, s. 96–97; PW z 26–8 VIII 1992, 18–31 X 1992.

II. KS. MIKOŁAJ LOHR († 13 KWIETNIA 1992)³

Syn Grzegorza i Marii Buszczak, urodził się 6 grudnia 1913 roku w Starym Samborze i w trzy dni później został ochrzczony w parafii Stary Sambor, archidiecezji lwowskiej obrządku łacińskiego. Świadcstwo dojrzałości otrzymał w 1934 roku w Turce nad Stryjem. W roku 1934/1935 ukończył podchorążówkę kawalerii w Przemyślu. W latach 1935–1940 studiował w Metropolitalnym Seminarium Duchownym we Lwowie połączonym z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Jana Kazimierza. Na ostatnim roku studiów w dniu 20 września 1939 roku, czyli trzy dni po uderzeniu Armii Czerwonej na Polskę, z rąk Ks. Arcybiskupa Metropolity Lwowskiego dr. Eugeniusza Baziaka otrzymał święcenia kapłańskie. Pracował jako wikariusz w Brzuchowicach (1940–1941), Baszni Dolnej (1942–1944), Ciechanowie (1945–1948). Administrował parafią Uhnów (1948–1951) do aneksji przez Związek Radziecki. W latach 1951–1958 studiował filozofię chrześcijańską w KUL, zdobywając doktorat w 1958 roku. Od 8 września 1958 roku był z nominacji Biskupa Olsztyńskiego, dr. Tomasza Wilczyńskiego, profesorem zwyczajnym filozofii w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum*. Od papieża Jana XXIII otrzymał godność szambelana w dniu 24 listopada 1962 roku. Z dniem 1 października 1987 roku przeszedł na emeryturę i wyjechał do Opola, gdzie zmarł 13 kwietnia 1992 roku. Był kapłanem ogromnie sumiennym w odprawianiu Mszy św., odmawianiu Brewiarza oraz osobistej modlitwie.

III. KS. FRANCISZEK MALINOWSKI († 6 CZERWCA 1992)⁴

Syn Franciszka Malinowskiego i Bronisławy Kryszian, urodził się 25 listopada 1923 roku w Botylach Mścibowskich, powiat Wołkowysk i ochrzczony został w parafii Mścibów, archidiecezji wileńskiej. Szkołę powszechną ukończył w Mścibowie, dwie klasy gimnazjum w Małym Seminarium Księży Saletynów w Dębowcu koło Jasła. W Związku Harcerstwa Polskiego doszedł do stopnia Harcerza Orlego. W latach 1941–1943 wywieziony wraz z rodziną w głąb Rosji pracował jako traktorzysta. Repatriowany w 1945 roku w latach 1946–1949 ukończył naukę w Niższym Seminarium Duchownym Diecezji Warmińskiej. Egzamin dojrzałości złożył jako ekstern w Toruniu w 1952 roku na urlopie dziekańskim z Seminarium Warmińskiego, do którego wstąpił w 1949 roku. Święcenia kapłańskie przyjął 5 czerwca 1955 roku w Olsztynie, z rąk Biskupa Pomocniczego Podlaskiego Mariana Jankowskiego, kolegi obozowego z Dachau ówczesnego wikariusza kapitulnego diecezji warmińskiej, ks. prof. dr. hab. Stefana Biskupskiego. Rok był wikariuszem w Pieniężnie u o. Laurentego Malugi OFM (1955/56), sześć lat administratorem parafii w Dębowcu (1956–1962) i trzydzieści lat administratorem w Butrynach (1962–1992). Zmarł w szpitalu onkologicznym w Olsztynie 6 czerwca 1992 roku i pochowany został w Butrynach 10 czerwca 1992 roku. W ostatnich latach przed śmiercią sprawował wakacyjną opiekę duszpasterską w gromadzącej półtora tysiąca harcerzy stancji nad jeziorem Gim.

³ WWD 47: 1992, nr 2, s. 97–98; PW z 20–3 X 1992.

⁴ WWA 51: 1996, nr 25, s. 88–89; PW z 11–24 VIII 1996.

IV. KS. JÓZEF MAJKA († 8 SIERPNIA 1992)⁵

Najstarszy syn listowego Aleksandra Majki i Moniki Baran, urodził się 6 marca 1955 roku w miejscowości Krzywa koło Sędziszowa Małopolskiego w województwie rzeszowskim i ochrzczony został 12 marca 1955 roku w parafii Czarna koło Ropczyc, diecezji tarnowskiej. Szkołę podstawową rozpoczął w Krzywej, a ukończył w Czarnej. Bierzmowanie otrzymał w Czarnej z rąk Tarnowskiego Biskupa Pomocniczego Józefa Gucewy. Egzamin dojrzałości złożył 5 czerwca 1974 roku w Sędziszowie Małopolskim. Mimo cukrzycy wstąpił 25 sierpnia 1974 roku do Warmińskiego Seminarium Duchownego *Hosianum* w Olsztynie, które ukończył przyjmując święcenia kapłańskie z rąk Biskupa Warmińskiego dr. Józefa Glempa w dniu 8 czerwca 1980 roku. Pracował jako wikariusz w Gołdapi 1980–1982, Giżycku 1982/1983, Olsztynie 1983/1984, Młynarach 1984/1985, Braniewie 1985/1986, Gryżlinach-Orzechowie 1986/1987, Kętrzynie 1987–1992. Ostatnie dwa lata był na rencie, gdyż z powodu utraty wzroku mógł tylko spowiadać, a Mszę św. odprawiał jedynie w koncelebrze. Zmarł w szpitalu w Giżycku 8 sierpnia 1992 roku i 10 sierpnia 1992 roku został tamże pochowany. Spośród 37 lat jego życia, 6 lat seminarium i 12 lat kapłaństwa naznaczonych było postępującym nieuleczalnym cierpieniem.

V. KS. JÓZEF BOGDAN SOJKA († 17 SIERPNIA 1992)⁶

Syn Stanisława Sojki i Stanisławy Nowak, urodził się 19 marca 1922 roku w Gnieźnie, województwie wielkopolskim i ochrzczony został 19 kwietnia 1922 roku w parafii Trójcy Świętej w Gnieźnie, archidiecezji gnieźnieńskiej. Egzamin dojrzałości złożył w Gnieźnie 14 lipca 1945 roku. Najpierw w latach 1945–1949 w Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu ukończył studia prawnicze i uzyskał tytuł zawodowy magistra praw. Następnie od roku 1949 do 1954 odbył studia filozoficzne i teologiczne w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie. Święcenia kapłańskie otrzymał w Olsztynie, dnia 30 maja 1954 roku z rąk Biskupa Włocławskiego prof. dr. hab. Antoniego Pawłowskiego, zaproszonego przez ówczesnego wikariusza kapitulnego diecezji warmińskiej, ks. prof. dr. hab. Stefana Biskupskiego, kapłana diecezji włocławskiej, a kolegę księdza biskupa z Wydziału Teologii Katolickiej w Uniwersytecie Warszawskim. Po święceniach był wikariuszem w Osieku 1954–1955, proboszczem w Świątkach, Kwiecewie i Skolitach 1955–1957, administratorem w Kisielicach 1957–1959, notariuszem Sądu Biskupiego i Kurii Biskupiej w Olsztynie 1959, wikariuszem w Giżycku 1959–1961, studentem Wydziału Prawa Kanonicznego w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie 1961–1965, administratorem we Frączkach 1965–1974. W dniu 9 listopada 1974 roku otrzymał zgodę na przejście do pracy w diecezji gorzowskiej, gdzie pełnił obowiązki notariusza i sędziego w Sądzie Biskupim. Zmarł w Gorzowie 17 sierpnia 1992 roku, pochowany został w Gnieźnie 20 sierpnia 1992 roku.

⁵ WWA 52: 1997, nr 28, s. 83.

⁶ PW z 14–27 III 1993.

VI. KS. RYSZARD MARIAN KLIK († 4 WRZEŚNIA 1992)⁷

Był dziewiątym dzieckiem Aleksandra Klika, zgładzonego w 1947 roku za Armię Krajową, i Janiny Smolińskiej, małżonków katolickich. Urodził się 23 marca 1937 roku w Sławkowie, gmina Sypniewo, powiat Maków Mazowiecki, województwo warszawskie. Ochrzczony został 25 lipca 1937 roku w parafii Sypniewo, diecezja płocka. Bierzmowanie przyjął również w Sypniewie 24 sierpnia 1948 roku. Szkołę podstawową ukończył w Sypniewie w latach 1945–1952. Był prymusem Państwowego Technikum Mechanizacji Rolnictwa w Karolewie, gdzie w dniu 26 czerwca 1956 roku zdobył świadectwo dojrzałości z wynikiem bardzo dobrym. Typowany na studia zagraniczne w Moskwie, albo w kraju, ukończył w latach 1956–1962 Warmińskie Seminarium Duchowne *Hosianum* w Olsztynie i w dniu 14 stycznia 1962 roku otrzymał święcenia kapłańskie z rąk Biskupa Pomocniczego Warmińskiego dr. Józefa Drzazgi w kościele św. Jakuba w Olsztynie. Był wikariuszem w Sarnowie 1962–1963, Wojciechach 1963, Młynarach 1963–1964, administratorem w Nowicy 1964–1992. Łączył powołanie kapłańskie z rolniczym. Jako duszpasterz żył z gospodarstwa rolnego i hodowlanego, parafianom pomagał zaprowadzić hodowlę bydła zarodowego, dzięki czemu dorobili się i pobudowali. Sam mieszkał tak ubogo, jak nikt w jego parafii. Służąc bezinteresownie cierpiał niezrozumienie. Zmarł w szpitalu w Pasłęku 4 września 1992 roku, pochowany został w Sypniewie 7 września 1992 roku.

VII. KS. WIKTOR BORYSIEWICZ († 1 PAŹDZIERNIKA 1992)⁸

Syn Michała Borysiewicza i Antoniny Kulik, urodził się 16 maja 1905 roku w Rubieżewiczach, województwo Nowogródek. Po ukończeniu VII klasy szkoły powszechnej zaczął seminarium nauczycielskie w Nieświeżu, ale po roku przeniósł się do Niższego Seminarium Duchownego, czyli Gimnazjum Biskupiego, w Nowogródku, które ukończył w 1928 roku i wstąpił do Seminarium Duchownego im. Świętego Tomasza z Akwinu w Pińsku. Po jego ukończeniu w roku 1935 został wyświęcony na kapłana przez ówczesnego Biskupa Pińskiego Kazimierza Bukrabę. Był wikariuszem w Ciechanowcu (1935–1942), potem proboszczem parafii Pobikry dekanat Ciechanowiec (1942–1952). W dniu 19 grudnia 1952 roku został aresztowany i w pokazowym procesie w Łapach skazany na 7 lat więzienia, całkowity przepadek mienia oraz pozbawienie praw obywatelskich przez 5 lat za pomoc duchową (spowiedź) i materialną udzielaną żołnierzom Armii Krajowej. Ponad 3,5 roku przebywał w więzieniu, najpierw w Warszawie na Mokotowie, potem w Białymstoku, wreszcie w Katowicach. Wyszedłszy z więzienia pracował jako duszpasterz pomocniczy w Wyszku nad Bugiem, diecezji płockiej, a w dniu 27 lutego 1957 roku zgłosił się do pracy w diecezji warmińskiej. Administrował parafią Krukłanki 1957–1965, a następnie parafią Drygały 1966–1983, czyli do przejścia na emeryturę, którą spędził w Drygałach, pomagając w spowiadaniu. Zmarł w szpitalu w Piszcu 1 października 1992 roku.

⁷ WWA 52: 1997, nr 28, s. 81–82; PW z 23–8 III 1997.

⁸ WWA 52: 1997, nr 28, s. 80–81; PW z 9–22 II 1997.

VIII. KS. WIESŁAW TEREZ († 23 GRUDNIA 1992)⁹

Urodził się w Wilnie 3 października 1926 roku jako syn Zygmunta Tereza, zawodowego podoficera Wojska Polskiego oraz Marii z Ciechanowiczów. Chrzest Święty otrzymał w uniwersyteckim kościele św. Jana w Wilnie. Pierwsze lata życia spędził w Kraśnem, gdzie stacjonował pułk jego ojca, który we wrześniu 1939 roku poszedł na wojnę i zaginął bez wieści. Wojnę spędził w powiecie Święciany przerabiając program gimnazjum i biorąc czynny udział w konspiracji, za co był więziony i katowany. W maju 1946 roku został repatriowany do Mrągowa i podjął pracę w Powiatowym Komitecie Opieki Społecznej. We wrześniu 1948 roku wstąpił do Niższego Seminarium Duchownego w Olsztynie, a złożywszy egzamin dojrzałości w 1949 roku zgłosił się do Warmińskiego Seminarium Duchownego *Hosianum*. Święcenia kapłańskie otrzymał w Olsztynie, dnia 30 maja 1954 roku, z rąk Biskupa Włocławskiego prof. dr. hab. Antoniego Pawłowskiego. Dwa lata pracował jako wikariusz w parafii św. Jerzego w Kętrzynie (1954–1956) i został skierowany na studia filozofii najpierw przez wikariusza kapitulnego ks. prof. dr. hab. Stefana Biskupskiego do Warszawy na Akademię Teologii Katolickiej, a potem przez Biskupa Olsztyńskiego dr. Tomasza Wilczyńskiego na Katolicki Uniwersytet Lubelski. Po uzyskaniu tytułu zawodowego magistra filozofii chrześcijańskiej biskup Tomasz Wilczyński mianował go profesorem filozofii w Warmińskim Seminarium Duchownym. Jednocześnie pisał on rozprawę doktorską, którą obronił w 1963 roku. Powróciwszy do pracy w diecezji pełnił w latach 1963–1980 obowiązki wikariusza, a od 1980 do 1988 roku proboszcza i dziekana w Mrągowie. Papież Jan Paweł II w dniu 11 czerwca 1987 roku mianował go swym Kapelanem Honorowym. Z dniem 1 września 1988 roku przeszedł na emeryturę. Zmarł w Olsztynie 23 grudnia 1992 roku. Był wszechstronnie uzdolniony, najlepiej się spełniał jako prefekt młodzieży szkół średnich. Pogrzeb prowadzony w Mrągowie 29 grudnia 1992 roku przez Arcybiskupa Metropolite Warmińskiego dr. Edmunda Piszczka stał się ogromną manifestacją przywiązania wiernych miasta Mrągowa.

IX. KS. AUGUSTYN FLEJSZER († 31 GRUDNIA 1992)¹⁰

Urodził się w Grodnie 3 sierpnia 1919 roku w wielodzietnej rodzinie Jana Flejszera i Zofii Jodkowskiej. W 1934 roku ukończył tamże Szkołę Powszechną im. Stefana Batorego i rozpoczął naukę w Państwowym Gimnazjum i Liceum im. Adama Mickiewicza. Świadectwo dojrzałości uzyskał w 1940 roku w Polskiej Dziesięcioletniej Szkole nr 2 w Grodnie, włączonym do radzieckiej Białorusi. W roku 1940/41 uczył się w Technikum Medycznym w Grodnie, gdyż Wilno było oddzielone granicą litewską. Po wybuchu wojny niemiecko-radzieckiej i zajęciu Grodna oraz Wilna przez wojska niemieckie, wstąpił jesienią 1941 roku do Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Wilnie. W marcu 1942 roku został aresztowany wraz z moderatorami, profesorami oraz kolegami i osadzony w wię-

⁹ WWA 48: 1993, nr 7, s. 83–86; PW z 18–31 VII 1993.

¹⁰ WWA 48: 1993, nr 5, s. 41–43; PW 11–24 IV 1993.

zieniu na Łukiszkach, skąd 5 maja 1942 roku wywieziono go na przymusowe roboty do Niemiec w okolice Frankfurtu nad Menem. W październiku 1944 roku powrócił do seminarium, ale wiosną 1945 roku po zamknięciu seminarium został wraz z Arcybiskupem Metropolita dr Romualdem Jałbrzykowskim, moderatorami, profesorami oraz kolegami repatriowany do Białegostoku. Tu ukończył seminarium i 13 czerwca 1948 roku przyjął święcenia kapłańskie z rąk Biskupa Pomocniczego Wileńskiego, dr. Władysława Suszyńskiego. Pracował jako wikariusz w Janowie koło Sokółki 1948–1951, Krypnie 1951–1954, Różanym Stoku 1954–1957. W diecezji warmińskiej był administratorem parafii Łyna 1957–1962 i proboszczem parafii św. Jerzego w Kętrzynie 1962–1980, a od 1972 roku także dziekanem Dekanatu Kętrzyńskiego. W dniu 15 września 1980 roku został przeniesiony na emeryturę. Był kolejno kanonikiem honorowym (1974) i gremialnym (1983) Kapituły Kolegiackiej w Dobrym Mieście, a pod koniec życia (1992) kanonikiem kustoszem Kapituły Kolegiackiej w Kętrzynie. W parafii Łyna odbudował zniszczoną w czasie wojny plebanię i sprawił katolicki wystrój kościoła. Kościół św. Jerzego w Kętrzynie otrzymał za jego czasów piękny wystrój wnętrza i miniaturę Ostrej Bramy oraz stalle w prezbiterium, dzięki czemu Arcybiskup Metropolita Warmiński dr Edmund Piszcz 7 czerwca 1992 roku, w uroczystość Zesłania Ducha Świętego, powołał do życia Kętrzyńską Kapitułę Kolegiacką oraz Archidiecezjalne Sanktuarium NMP Matki Miłosierdzia. Zmarł 31 grudnia 1992 roku. Ekspozycję z domu żałoby prowadził 3 stycznia 1993 roku Biskup Ełcki dr Wojciech Ziemia, pogrzeb nazajutrz, z orkiestrą wojskową i kompanią honorową, biskup Julian Wojtkowski, w zastępstwie Arcybiskupa Metropolity Warmińskiego przebywającego w Warszawie na rozmowach z Kardynałem Prymasem Polski oraz Arcybiskupem Nuncjuszem Apostolskim.

X. KS. MARIAN STANISŁAWSKI († 15 STYCZNIA 1993)¹¹

Ks. Marian Stanisławski, syn Antoniego Stanisławskiego i Franciszki Wrońskiej, urodził się 23 lutego 1927 roku w Rozwadowie, powiat Tarnobrzeg, województwo rzeszowskie. Akuszerką była Aniela Puka. Ochrzczony został w parafii Rozwadów, diecezja przemyska. Rodzicami chrzestnymi byli: szewc Wojciech Bednarski i Stanisława Stanisławska, żona Gustawa. Do wybuchu wojny ukończył V klasę szkoły powszechnej, a klasę VII podczas okupacji w 1942 roku. W tym też roku przyjął sakrament Bierzmowania. Potem prywatnie przerabiał program gimnazjalny. Małą maturę zdobył w Stalowej Woli w 1946 roku, egzamin dojrzałości składał 17 czerwca 1948 roku w Państwowym Gimnazjum i Liceum w Stalowej Woli. W dniu 10 lipca 1948 roku złożył na ręce Administratora Apostolskiego Diecezji Warmińskiej, dr. Teodora Bensch, wniosek o przyjęcie do seminarium. Studia rozpoczął w Chełmińskim Seminarium Duchownym w Pelplinie 1948/1949, a dokończył w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie 1949–1953. Subdiakoniat otrzymał w kaplicy seminaryjnej w Olsztynie 2 lutego 1953 roku z rąk ówczesnego Biskupa Pomocniczego Gnieźnieńskiego dr. An-

¹¹ WWA 52: 1997, nr 28, s. 84–85; PW z 9–22 III 1997.

toniego Baraniaka, późniejszego Arcybiskupa Metropolity Poznańskiego. Świecenią kapłańskie przyjął w Olsztynie z rąk Prymasa Stefana Wyszyńskiego dnia 31 maja 1953 roku. Był wikariuszem w parafii św. Mikołaja w Elblągu 1953–1954, proboszczem w Stanclewie-Warpunach 1954–1961 oraz Pomorskiej Wsi 1961–1965, wikariuszem w Ilawie 1965/1966, Durągu 1968/1969. Od 1973 roku na emeryturze kapłańskiej. Od 1 lipca 1989 roku rencista ZUS. Od 1 stycznia 1991 roku w Państwowym Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych w Nowej Dębie. Tu zmarł 15 stycznia 1993 roku i pochowany został 17 stycznia 1993 roku na miejscowym cmentarzu.

XI. KS. WŁADYSŁAW HENRYK ROLKA († 25 STYCZNIA 1993)¹²

Ksiądz Władysław Henryk Rolka, syn drobnych gospodarzy Józefa i Franciszki z Żengotów, urodził się 22 października 1930 roku w miejscowości Wydmusy, powiat Ostrołęka, województwo warszawskie i ochrzczony został 26 października 1930 roku w parafii Myszyniec, diecezja łomżyńska. Sakrament Bierzmowania otrzymał w tym samym kościele z rąk Biskupa Łomżyńskiego Stanisława Łukomskiego w dniu 3 września 1938 roku. Szkołę podstawową ukończył po wojnie (1945–1949). Kościelne świadectwo dojrzałości zdobył w Niższym Seminarium Duchownym Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego, czyli Księży Pallotynów w Chełmnie 25 czerwca 1952 roku, na tydzień przed likwidacją przez władze komunistyczne. W roku 1952/53 odbył nowicjat Księży Pallotynów w Ząbkowicach Śląskich. W latach 1953–1955 studiował w Seminarium Duchownym Księży Pallotynów w Oltarzewie, a po kilkuletnim stażu katechetycznym w szkołach na terenie parafii Lipowiec, ukończył studia 1961–1966 w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie. Subdiakoniat przyjął w Olsztynie 3 kwietnia 1965 z rąk Biskupa Pomocniczego Warmińskiego, dr. Józefa Drzazgi. Diakoniat 30 maja 1965 roku w Olsztynie i Prezbiterat 19 czerwca 1966 roku we Fromborku, otrzymał z rąk Biskupa Pomocniczego Warmińskiego, dr. Jana Obląka. Był wikariuszem w Lesinach Wielkich 1966–1967, Ostródzie 1967–1972, Wilamowie 1972–1986. W dniu 24 maja 1986 roku został przeniesiony do Domu Księży Emerytów w Ornece. Jako Wikariusz w Ostródzie pierwszy w diecezji warmińskiej zaprowadził ruch „Światło – Życie”, dzięki czemu Ostróda zaczęła wydawać powołania kapłańskie. Zmarł 25 stycznia 1993 roku w Ornece, a 28 stycznia 1993 roku został pochowany na miejscowym cmentarzu przez Biskupa Ełckiego dr. Wojciecha Ziembę, kolegę z roku, oraz przez biskupa Juliana Wojtkowskiego.

XII. KS. WŁADYSŁAW ŁANIEWSKI († 5 LIPCA 1993)¹³

Urodził się 27 listopada 1909 roku w Lubawie, wówczas diecezji chełmińskiej. Tu ukończył szkołę powszechną i średnią. W 1928 roku po maturze wstąpił do

¹² WWA 48: 1993, nr 5, s. 46–48; PW z 24 X 1993.

¹³ WWA 52: 1997, nr 28, s. 77–79; PW z 1–14 VI 1997.

Wyższego Seminarium Duchownego Misjonarzy Oblatów Najświętszej i Niepokalanej Panny Maryi. Pierwsze śluby złożył 15 sierpnia 1931 roku. Święcenia Kapłańskie otrzymał 24 czerwca 1934 roku w Obrze, powiat Wolsztyn, z rąk ówczesnego Biskupa Pomocniczego Poznańskiego Walentego Dymka. Święcenia miał opóźnione o rok za przychylnie stanowisko wobec hipotezy ewolucji. Cztery lata przepracował na misjach jako kierownik szkoły na Cejlonie, ale z powodu nostalgii powrócił do Polski.

Do wybuchu wojny pracował na Śląsku. Podczas wojny ukrywał się w Wielkopolsce i na Pomorzu jako księgowy w Brodnicy. Jednocześnie pracował dla wywiadu Armii Krajowej, pod pseudonimem Bruler, za co później musiał wstąpić do Związku Bojowników o Wolność i Demokrację, a następnie do Zrzeszenia Katolików *Caritas*.

Do diecezji warmińskiej przybył w sierpniu 1945 roku, spotykając w Olsztynie Biskupa Warmińskiego Maksymiliana Kallera. We wrześniu z polecenia Administratora Apostolskiego Diecezji Warmińskiej, ks. dr. Teodora Benschka zaczął uczyć religii w szkołach miasta Szczytna i wraz ze starostą Walterem Późnym (Wóźniakiem) organizował oświatę w mieście i na prowincji. Starosta szkoły otwierał, ksiądz święcił, milicja dawała obstawę: w Pasymiu, Dźwierzutach, Spychowie, Jerutkach. Uczył także łaciny i angielskiego. Wraz z notariuszem Janem Plittem zorganizował oddział Polskiego Czerwonego Krzyża, jako tłumacz pomagał przy rozdzielaniu darów z UNRRA. Od 3 października 1946 roku pracował jako wikariusz parafii Wniebowzięcia NMP w Szczytnie, od 30 kwietnia 1948 roku jako rektor kościoła św. Stanisława Kostki w Szczytnie, wreszcie od 31 grudnia 1980 roku jako administrator rzymsko-katolickiej parafii pod wezwaniem Świętego Stanisława Kostki w Szczytnie. Do Diecezji Warmińskiej inkardynowany został 14 stycznia 1952 roku.

W dniu 1 lipca 1984 roku, tydzień po Złotym Jubileuszu Kapłaństwa otrzymał emeryturę, ciężko chory na cukrzycę, która w końcu całkowicie pozbawiła go wzroku. Zmarł 5 lipca 1993 roku w Szczytnie. Był człowiekiem o wielkiej inteligencji, bardzo czytany, świetnym prefektem.

XIII. KS. JERZY MIKOŁAJ KUPEĆ († 10 PAŹDZIERNIKA 1993)¹⁴

Syn Jana i Bronisławy Trukan, urodził się 17 listopada 1959 roku w Kętrzynie, województwo warmińsko-mazurskie i został ochrzczony 6 grudnia 1959 roku w miejscowej parafii św. Katarzyny, należącej do archidiecezji warmińskiej. W tym samym kościele przystąpił do pierwszej spowiedzi i Komunii św. oraz Bierzmowania. Wykształcenie podstawowe i średnie otrzymał także w Kętrzynie. Egzamin dojrzałości złożył 31 maja 1978 roku w Liceum Ogólnokształcącym im. Wojciecha Kętrzyńskiego.

Po maturze studiował rok na Wydziale Humanistycznym filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku, następnie ukończył dwuletnie Studium Zawodowe Eksploatacji i Naprawy Pojazdów Samochodowych w Kętrzynie i rok przepracował

¹⁴ WWA 49: 1994, nr 9, s. 109–110; PW 5–18 XII 1993.

jako dyspozytor w kętrzyńskim Oddziale Państwowej Komunikacji Samochodowej. W 1982 roku wstąpił do Warmińskiego Seminarium Duchownego i w dniu 10 czerwca 1989 otrzymał święcenia kapłańskie z rąk Biskupa Warmińskiego dr. Edmunda Piszcza.

Rok pracował jako wikariusz w parafii św. Józefa w Morażu (1989/90), trzy lata w parafii bł. Franciszki Siedliskiej w Olsztynie (1990–1993). W Warmińskiej Pielgrzymce Pieszej na Jasną Górę prowadził najpierw grupę *Warmia-Reszel*, a następnie *Warmia-Pieczewo*.

Typowany do pracy w Rosji, gdyż dobrze władał tym językiem, prosił o wyjazd na misje do Republiki Południowej Afryki. Od 1 września 1993 roku przebywał w Ośrodku Formacji Misyjnej w Warszawie, przy ul. Byszewskiej 2, przydzielony do grupy angielskiej.

10 listopada 1993 roku zginął pod Nidzią, w wypadku za który nie ponosił winy. Pogrzeb odbył się w parafii św. Andrzeja Boboli w Kętrzynie 13 listopada 1993 roku. Udział wzięło około 120 kapłanów, wierni nie mieścili się w tymczasowej kaplicy parafialnej. Ujmował wszystkich za serce swoją szorstką pogodą, pod którą ukrywał serce bardzo wrażliwe na dobroć.

XIV. KS. KRZYSZTOF GUBERNAT († 11 MARCA 1994)¹⁵

Syn Juliana Gubernata i Stefanii z domu Stopyra, głęboko religijnych małżonków katolickich, gospodarujących na 2 hektarach, urodził się 29 maja 1938 roku w miejscowości Zgłobień, powiat Rzeszów, ochrzczony został 29 czerwca 1938 roku w parafii Zgłobień, diecezji przemyskiej obrządku łacińskiego.

W latach 1945–1952 ukończył szkołę podstawową w Zgłobieniu, a 1952–1956 Liceum Ogólnokształcące w miejscowości Czudec, gdzie w 1956 roku złożył egzamin dojrzałości z ogólnym wynikiem dobrym. O kapłaństwie myślał od dzieciństwa. Zgłosił się do Seminarium Duchownego w Przemyślu, ale nie został przyjęty, gdyż ze 100 zgłoszonych przyjęto tylko 20. W Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie ukończył studia w latach 1957–1962 z wynikiem dobrym.

Święcenia kapłańskie otrzymał z rąk Biskupa Olsztyńskiego dr. Tomasza Wilczyńskiego w dniu 22 września 1962 roku. Siedem lat był wikariuszem w Biskupcu (1962–1969), potem aż do śmierci był przez 25 lat (1969–1994) administratorem parafii w Kobułtach. Osiem lat (1972–1980) piastował urząd wicedziekana, z którego ustąpił po przebytej operacji na otwartym sercu.

W dniu 12 stycznia 1994 roku został mianowany kanonikiem rzeczywistym Kapituły Kolegiackiej w Dobrym Mieście. Był już wtedy bardzo słaby. Sztuczna zastawka serca, obliczona na 10 lat, zużyła się po 15 latach. Lekarze nie podejmowali się ponownej operacji, ze względu na zagrożenie życia. Zmarł w szpitalu w Biskupcu Warmińskim 11 marca 1994 roku o godzinie 05:45.

Księżda Krzysztofa Gubernata cechowała ogromna stałość życiowa: w powołaniu, kapłaństwie i cierpieniu.

¹⁵ WWA 49: 1994, nr 11, s. 83–84.

Eksportację ze szpitala do kościoła św. Jana Chrzciciela w Biskupcu, a potem do Koblut prowadził biskup dr Jacek Jezierski, pogrzeb w Koblutach biskup Julian Wojtkowski.

XV. KS. STANISŁAW KAŁUCKI (17 KWIETNIA 1994)¹⁶

Syn Jana i Julianny Krzywickiej, urodził się 5 sierpnia 1917 roku w Muszynie, powiat Nowy Sącz, województwo krakowskie i tego samego dnia został ochrzczony. Świadcstwo dojrzałości otrzymał w Nowym Sączu w 1945 roku. Studiował w Seminarium Duchownym Diecezji Tarnowskiej 1945–1949 i Seminarium Duchownym Diecezji Lubelskiej, ale dla diecezji warmińskiej 1949/1950. Święcenia kapłańskie otrzymał 4 marca 1950 roku w Lublinie z rąk Biskupa Lubelskiego prof. Piotra Kałwy. Magisterium Teologii zdobył w Katolickim Uniwersytecie w Lublinie w oparciu o rozprawę napisaną na seminarium prawa kanonicznego ks. prof. dr. Pawła Pałki. Doktorat prawa kanonicznego zdobył w 1969 roku w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie, przedstawivszy rozprawę: *Działalność prawna Księdza Biskupa Szymona Rudnickiego w Diecezji Warmińskiej*, napisaną na seminarium ks. prof. dr. hab. Ignacego Subery.

Pracował jako wikariusz parafii św. Józefa i prefekt studiów Warmińskiego Seminarium Duchownego w Olsztynie 1950–1952, proboszcz parafii Łyna 1952–1955, wikariusz parafii św. Katarzyny w Kętrzynie 1955–1957, administrator parafii Osiek 1957–1959, wikariusz parafii Św. Trójcy w Kwidzynie 1959–1963. W latach 1963–1966 studiował Prawo Kanoniczne w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Był wikariuszem parafii Lidzbark Warmiński i rektorem tamtejszego kościoła Św. Krzyża 1966–1967, wikariuszem parafii św. Jakuba w Olsztynie 1967–1968, administratorem parafii Kolno 1968–1972, administratorem parafii Wydminy 1972–1976. Na emeryturę przeszedł z dniem 1 lipca 1976 roku.

16 października 1993 roku Biskup Elbląski dr Andrzej Śliwiński odznaczył go honorową kanonią Kwidzyńskiej Kapituły Konkatedralnej. Zmarł krótko potem, 17 kwietnia 1994 roku w Kwidzynie. Śmierć zabrała go między jednym a drugim odpustowym kazaniem o Miłosierdziu Bożym w Niedzielę Miłosierdzia Bożego i w parafii Miłosierdzia Bożego.

XVI. KS. TADEUSZ KASK († 21 KWIETNIA 1994)¹⁷

Syn Antoniego i Jadwigi Wiszowatej, urodził się 14 września 1945 roku w miejscowości Zdziwuj Stary, powiat Przasnysz, ochrzczony został 4 listopada 1945 roku w Janowie, diecezja płocka. Liceum Ogólnokształcące ukończył w Szczytnie w 1965 roku. Studia filozoficzne i teologiczne odbył w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum* w latach 1965–1971. Święcenia kapłańskie

¹⁶ WWA 50: 1995, nr 15, s. 55–56.

¹⁷ WWA 49: 1994, nr 12, s. 54–55.

przyjął z rąk księdza biskupa dr. Józefa Drzazgi w Olsztynie, 20 czerwca 1971 roku.

Pracował jako wikariusz w Wielbarku 1971–1976 i w parafii św. Jakuba w Olsztynie 1976–1977, administrator parafii Klewki i prokurator Warmińskiego Seminarium Duchownego w Olsztynie 1977–1983, administrator parafii Jedwabno 1983–1994. Odznaczony był kanonią rzeczywistą Kapituły Kolegiackiej w Kętrzynie (1992). Był bardzo pogodny i gospodarny.

Zmarł 21 kwietnia 1994 roku w szpitalu wojskowym w Olsztynie.

XVII. KS. WŁADYSŁAW PRZYBYLIŃSKI († 29 KWIETNIA 1994)¹⁸

Syn Józefa Przybylińskiego, powstańca wielkopolskiego, organisty z zawodu i Pelagii Malinowskiej, urodzony 15 lutego 1930 roku w Piaskach, powiat Inowrocław, ochrzczony 23 lutego w Piaskach, archidiecezja gnieźnieńska. Podczas okupacji niemieckiej, po aresztowaniu miejscowego proboszcza, jako dziewięcioletni chłopiec przeniósł Najświętszy Sakrament do sąsiedniej parafii, której proboszcz był jeszcze wtedy na wolności.

Świadcstwo dojrzałości zdobył w 1950 roku w Niższym Seminarium Duchownym w Olsztynie. Filozofię i teologię studiował w latach 1950–1955 w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie. Świecenia kapłańskie otrzymał z rąk Biskupa Pomocniczego Podlaskiego Mariana Jankowskiego 24 września 1955 roku w Olsztynie. Pracował najpierw jako wikariusz w Osieku 1955–1956 i Kwidzynie 1956–1958, potem jako administrator parafii Budry 1958–1979. Z powodu pogarszającego się stanu zdrowia został przeniesiony na emeryturę 11 czerwca 1979 roku i zmarł w Budrach 29 kwietnia 1994 roku.

XVIII. KS. JAN MOLENDĄ († 29 LIPCA 1994)¹⁹

Syn Pawła i Anny z domu Żyła, urodził się 1 października 1917 roku w Dębieńsku Wielkim, powiat Rybnik i po trzech dniach został ochrzczony w miejscowej parafii, należącej obecnie do archidiecezji górnośląskiej w Katowicach. Maturę zdobył w Gimnazjum Stefana Batorego w Wilnie w 1938 roku. W czasie wojny był najpierw w wojsku polskim, potem jako Ślązak w wojsku niemieckim, wreszcie trzy lata spędził jako jeńiec w niewoli radzieckiej.

Seminarium Duchowne ukończył w Białymstoku i 10 czerwca 1951 roku został wyswięcony na kapłana przez Biskupa pomocniczego Archidiecezji Wileńskiej z siedzibą w Białymstoku, dr Władysława Suszyńskiego. Sześć lat przepracował w białostockiej części archidiecezji wileńskiej jako wikariusz i prefekt szkół, ucząc religii 42 godziny tygodniowo.

Do diecezji warmińskiej przeniósł się za zgodą ówczesnego wikariusza kapitulnego, a potem biskupa, dr Adama Sawickiego, poszukując samodzielnej placówki,

¹⁸ WWA 49: 1994, nr 12, s. 56–58.

¹⁹ WWA 50: 1995, nr 16, s. 70–71.

by wziąć do siebie starych rodziców. Najpierw pracował jako administrator parafii Stary Dzierżgoń 1957–1959, odbudowując tamtejszy zabytkowy kościół gotycki, spalony podczas wojny. W tym czasie został skazany przez Sąd Powiatowy w Morażu na trzy miesiące aresztu z zawieszeniem na trzy lata, oraz tysiąc złotych grzywny, za obronę dogmatu Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny, przeciwko któremu wobec uczniów miał się wypowiedzieć kierownik szkoły. Potem był administratorem parafii Pieszkowo 1959–1970, wreszcie w Klebarku Wielkim 1970–1985. Z dniem 1 lipca 1985 roku został przeniesiony na emeryturę. Spędzał ją najpierw w Nowem nad Wisłą, lecz pod koniec życia powrócił na Śląsk i tam zmarł 29 lipca 1994 roku.

XIX. KS. ALEKSANDER [EUGENIUSZ] BEDNARSKI
(† 13 PAŹDZIERNIKA 1994)²⁰

Syn Władysława i Wiktorii Gipsiak, urodził się 17 lipca 1915 roku w Kaniach, województwo warszawskie, nazajutrz został ochrzczony w Brwinowie, archidiecezja warszawska. Maturę zdobył w Mogile pod Krakowem w 1936 roku. Po maturze wstąpił do zakonu cystersów przyjmując imię Eugeniusz. Śluby wieczyste złożył w 1940 roku. Seminarium Duchowne ukończył w latach 1936–1942 i dnia 28 czerwca 1942 roku został w Mogile wyświęcony na kapłana przez Biskupa Pomocniczego Krakowskiego Stanisława Rosponda.

Do diecezji warmińskiej został inkardynowany po pierwszych ośmiu latach pracy przez ówczesnego wikariusza kapitulnego, ks. infułata Stefana Biskupskiego, 16 października 1954 roku. Pracował jako administrator parafii Słonecznik 1946–1954, Myślice 1954–1963, Wilamowo-Małdyty 1963–1974, Nowe Kawkowo 1974–1982, Wilkowo 1982–1985. W dniu 28 czerwca 1985 roku został przeniesiony na emeryturę, którą spędzał w Domu Księży Emerytów w Orneccie, wiele pomagając w duszpasterstwie po całej Polsce. Zmarł w Pruszkowie 13 października 1994 roku.

XX. KS. TADEUSZ SWIRTUN († 10 LUTEGO 1995)²¹

Urodził się 24 grudnia 1904 roku w miejscowości Niemiercze koło Łucka, w województwie wołyńskim. Ochrzczony został 13 lutego 1905 roku w parafii Łuczyniec, diecezja łucka na Wołyniu. Maturę zdobył w Poniewieżu na Litwie w 1924 roku. Studia filozoficzne i teologiczne odbył w Seminarium Duchownym w Łucku na Wołyniu i 5 kwietnia 1930 roku został tamże wyświęcony na kapłana przez Księdza Biskupa Łuckiego dr. Adolfa Szelażka. Magisterium teologii zdobył na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie w 1936 roku.

²⁰ WWA 50: 1995, nr 15, s. 56–57.

²¹ WWA 50: 1995, nr 18, s. 42–44.

W diecezji łuckiej pracował kolejno jako wikariusz katedralny w Łucku 1930–1931, prefekt gimnazjum w Ostrogu nad Horyniem 1931, prefekt gimnazjum w Kowlu 1931–1936, prefekt Liceum Krzemienieckiego 1936–1939. Podczas wojny pracował w diecezji sandomierskiej jako rezydent w Oleksowie 1940–1945, a bezpośrednio po wojnie jako prefekt szkół średnich w Radomiu 1945–1947.

W diecezji warmińskiej pracował jako prefekt szkół średnich w Ostródzie 1947–1952, administrator parafii w Kwidzynie 1952–1954, Białej Piskiej 1954–1960, Mrągowie 1960–1980. W latach 1957–1960 był wizytatorem nauczania religii w szkołach powiatu piskiego, 1961–1967 wicedziekanem dekanatu Biskupiec Warmiński, 1970–1980 dziekanem dekanatu Mrągowo. W dniu 15 czerwca 1980 roku został przeniesiony na emeryturę.

W 1948 roku został przez biskupa A. Szelażka mianowany kanonikiem honorowym Kolegiaty Ołyckiej. W dowód uznania za gorliwą pracę wikariusz kapitulny diecezji warmińskiej, ksiądz infułat Wojciech Zink, przyznał mu 4 kwietnia 1952 roku prawo noszenia w diecezji warmińskiej stroju kanonika Kapituły Ołyckiej. Papież Paweł VI, na prośbę księdza infułata dr. Stanisława Kobyłeckiego, wikariusza kapitulnego diecezji łuckiej na Wołyniu, mianował go swoim honorowym kapłanem, czyli prałatem.

Emeryturę spędzał najpierw krótko w Mrągowie, a potem w Reszlu, pomagając w duszpasterstwie parafii, szpitala oraz Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny. W 1990 roku obchodził rzadki jubileusz 60-lecia kapłaństwa.

Ukończywszy 90 lat zmarł na plebani w Reszlu 10 lutego 1995 roku.

XXI. KS. JAN LATOCHA († 4 MARCA 1995)²²

Urodził się 20 grudnia 1916 roku w Przybradzu, powiat Wadowice, ochrzczony został w parafii Frydrychowice, archidiecezji krakowskiej. Po maturze zdobytej w Wadowicach wstąpił do nowicjatu Karmelitów Bosych, przyjmując imię Bogdan. Trzyletnie studia filozoficzne odbył w Wilnie, a teologiczne w Krakowie. Na kapłana wyświęcony został albo przez Księcia Arcybiskupa Metropolite Krakowskiego Adama Stefana Sapiechę w Krakowie 30 września 1942 roku, albo przez Biskupa Pomocniczego Krakowskiego Stanisława Rosponda.

W latach 1942–1945 pracował jako Karmelita Bosy w klasztorze w Krakowie, 1945–1948 w Wadowicach, administrując przez dwa lata parafią Graboszyce. Przeniesiony w 1948 roku do Przemyśla złożył prośbę o przyjęcie do diecezji warmińskiej.

W diecezji warmińskiej był proboszczem parafii Mikołajki Mazurskie 1948–1967, administratorem parafii Stanclewo 1967–1993. 7 września 1993 roku przeszedł mając lat 77 na emeryturę. Odznaczony był kanonią honorową Kętrzyńskiej Kapituły Kolegiackiej, w dekrecie jej utworzenia z 7 czerwca 1992 roku. Nominacja zbiegła się z 50-leciem kapłaństwa, 44-leciem pracy w diecezji warmińskiej i 25-leciem pracy w parafii Stanclewo.

²² WWA 50: 1995, nr 18, s. 42–44.

Na emeryturze przeżył u rodziny tylko półtora roku. Zmarł w Krakowie 4 marca 1995 roku, pochowany został przy swoich rodzicach na cmentarzu w Wadowicach.

XXII. KS. BOGDAN MIESZCZANOWICZ († 19 SIERPANIA 1995)²³

Syn gospodarzy: Stanisława i Marianny z domu Duda, urodził się 22 stycznia 1963 roku w Bartoszycach, województwo warmińsko-mazurskie, ochrzczony został 10 lutego 1963 roku w parafii Żydowo, archidiecezji warmińskiej. Szkołę podstawową ukończył w Żydowie. Maturę zdobył w Liceum Ogólnokształcącym w Bartoszycach w 1983 roku i wstąpił do Warmińskiego Seminarium Duchownego *Hosianum*, które ukończył otrzymując święcenia kapłańskie z rąk Księdza Arcybiskupa Metropolity Warmińskiego dr Edmunda Piścza w dniu 10 czerwca 1989 roku.

Pracował jako wikariusz w Starym Targu 1989–1990, w parafii bł. Karoliny w Biskupcu Warmińskim 1990–1992, w parafii Świętej Trójcy w Kwidzynie 1992–1994. Proboszczem i organizatorem parafii Kanigowo z filią w Zagrzewie był rok i półtora miesiąca, od 1 lipca 1994 do 13 sierpnia 1995 roku. Zmarł 19 sierpnia 1995 roku w szpitalu w Nidzicy, po wypadku samochodowym doznany w drodze na odpust do Muszak.

XXIII. KS. RAFAŁ MIECZYŚLAW SŁOMIŃSKI († 21 SIERPANIA 1995)²⁴

Syn Józefa i Agnieszki Kalinowskiej, urodzony 26 czerwca 1925 roku w Bydgoszczy, ochrzczony 11 lipca 1925 roku w parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bydgoszczy, archidiecezja gnieźnieńska. Podczas wojny pracował w Bydgoszczy jako tokarz fabryczny i w 1943 roku ukończył liceum zawodowe. W 1952 roku zawarł małżeństwo z Sonią Bantkowską. W 1959 roku ukończył studia w szkole oficerskiej o profilu technicznym. Służył w Marynarce Wojennej, ostatnio w Dowództwie Marynarki Wojennej w Gdyni w stopniu komandora. W 1980 roku owdowiał i w następnym roku przeszedł ze służby czynnej do rezerwy.

Studia filozofii i teologii odbył w latach 1981–1982 w Seminarium Duchownym Diecezji Chełmińskiej w Pelplinie i w latach 1986–1988 w Seminarium Misyjnym Księży Werbistów w Pieniężnie. Święcenia kapłańskie otrzymał z rąk obecnego Arcybiskupa Metropolity Gdańskiego dr. Tadeusza Gocłowskiego w Pieniężnie 22 maja 1986 roku. Po święceniach pracował jeden rok jako wikariusz Parafii Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Iławie 1988/1989.

W dniu 10 czerwca 1989 roku otrzymał bezterminowy urlop, aby poświęcić się dalszym studiom w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W 1989 roku zdobył magisterium z teologii w oparciu o rozprawę: *Wybrane zagadnienia moralności Ludzi Morza*. Licencjat teologii zdobył 10 czerwca 1991 roku, a doktorat z teologii 25 lutego 1993 roku na podstawie pracy: *Postawy moralne Ludzi Morza w czasie II*

²³ WWA 51: 1996, nr 23, s. 85.

²⁴ WWA 50: 1995, nr 20, s. 52.

wojny światowej, napisanej u księdza profesora dr. hab. Janusza Nagórnego. Była to, jak pisze ks. bp dr Jacek Jezierski, *próba interpretacji pamiątek, wspomnień i relacji na przykładzie działań polskiej floty wojennej i handlowej*. Od 11 maja 1993 roku był kapłanem w Ordynariacie Polowym Wojska Polskiego, prowadził zajęcia zlecone z etyki katolickiej w Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni.

Zmarł w Berlinie 21 sierpnia 1995 roku, pochowany został w Chełmnie nad Wisłą 28 sierpnia 1995 roku.

XXIV. KS. ADAM MACIĄG († 23 SIERPNIA 1995)²⁵

Pochodził z rodziny robotniczej Stanisława i Katarzyny Grzybek, był najstarszy z sześciorga rodzeństwa. Urodził się 5 czerwca 1933 roku w miejscowości Wielmoża w powiecie Olkusz, województwo krakowskie i ochrzczony został w parafii Zadroże, diecezji kieleckiej. Szkołę podstawową ukończył w Wielmoży, gimnazjum w Wadowicach, liceum w Katowicach w 1951 roku. Studia filozofii i teologii odbył w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie w latach 1951–1959. Świecenia Kapłańskie otrzymał z rąk Księdza Biskupa Olsztyńskiego, dr. Tomasza Wilczyńskiego, 24 maja 1959 roku. Pracował jako wikariusz w Braniewie 1959–1960, Wieliczkach 1960–1963, administrator parafii Wieliczki 1963–1967, wikariusz parafii Zalewo dla Boreczna 1967–1969, administrator parafii Kumelsk 1969–1973, administrator parafii Srokowo 1973–1986. Był wicedziekanem Dekanatu Pisz 1972–1973 i Kętrzyn 1979–1983. W dniu 19 lutego 1986 roku został przeniesiony na rentę. 23 lipca 1986 roku został mianowany wikariuszem parafii Św. Mikołaja w Elblągu i kapłanem tamtejszego Zakładu Karnego, 29 stycznia 1987 roku administratorem parafii Szczecinki, 15 maja 1987 roku administratorem parafii Górne, 1 lipca 1987 roku proboszczem parafii Królowo Malborskie. Ponownie przeniesiony na emeryturę zamieszkał 1 grudnia 1988 roku w Domu Księży Emerytów w Ornece i tu umarł 23 sierpnia 1995 roku. Pochowany został na starym cmentarzu w Jeleniej Górze, przy ulicy Sudeckiej.

XXV. KS. JAN SZULBORSKI († 6 WRZEŚNIA 1995)²⁶

Syn Stefana i Bolesławy Gosek, rodziców ośmiorga dzieci, gospodarzących na 12 hektarach, urodził się 20 listopada 1901 roku w miejscowości Goski Duże, gmina Andrzejewo, powiat Ostrów Mazowiecka. Ochrzczony został w diecezji łomżyńskiej. Do rosyjskiej szkoły ludowej chodził w Rosochatam Kościelnym. W 1916 roku zdał egzamin do gimnazjum w Ostrowi Mazowieckiej. Maturę otrzymał w Niższym Seminarium Duchownym w Wilnie w 1925 roku. Studia filozofii i teologii odbył na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, jako alumn Metropolitalnego Seminarium Duchownego Wileńskiego w latach 1925–1931. Na kapłana został wyświęcony przez Księdza Arcybiskupa

²⁵ WWA 50: 1995, nr 20, s. 53–54.

²⁶ PW 23(1995), s. 8.

Metropolitę Wileńskiego dr. Romualda Jałbrzykowskiego w dniu 4 kwietnia 1931 roku.

W archidiecezji wileńskiej pracował na dwóch wikariatach: w Janowie koło Sokółki 1931/1932 i w Grodnie 1932–1934. Stamtąd został przeniesiony na proboszcza do Ostryny w województwie nowogrodzkim, gdzie dokończył budowę kościoła, postawił plebanie i budynek gospodarczy. W 1938 roku objął parafię Nowy Dwór, liczącą 5500 dusz, w której pracował aż do repatriacji w dniu 28 sierpnia 1947 roku.

W archidiecezji warmińskiej pracował 28 lat jako administrator parafii Ornetna 1947–1975 i od 1948 roku dziekan Dekanatu Orneckiego. Opiekował się kościołami: farnym w Ornecie, parafialnym w Opinie, filialnym w Bogatyni oraz sanktuarium w Krośnie. Od 13 listopada 1958 roku był kanonikiem honorowym Warmińskiej Kapituły Katedralnej. Zgodę na tę nominację dał wikariusz kapitulny archidiecezji wileńskiej w Białymstoku, ks. prałat dr Adam Sawicki (późniejszy biskup), bez przesądzania o przynależności diecezjalnej.

Po pożarze plebanii przeszedł 31 lipca 1975 roku na emeryturę, na której przeżył 20 lat, aż do śmierci w dniu 6 września 1995 roku. Zmarł otoczony modlącymi się współbraćmi księżmi emerytami, dla których był ojcem duchownym.

XXVI. KS. MARIAN SURMA († 27 WRZEŚNIA 1995)²⁷

Syn Stanisława i Heleny Wojtaszek, urodzony 3 września 1932 roku w miejscowości Krosin, powiat Czarnków, województwo wielkopolskie, ochrzczony został 11 września 1932 roku w Połajewie, archidiecezja poznańska. Sześć klas szkoły powszechnej ukończył w Połajewie. W latach 1946–1951 był uczniem Małego Seminarium Duchownego Ojców Oblatów w Lublińcu. Tu przyjął Bierzmowanie, dobierając za patrona bł. Władysława z Gielniowa. Świadcstwo dojrzałości otrzymał na kursie wstępnym Warmińskiego Seminarium Duchownego w 1951 roku. Studia filozofii i teologii ukończył w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie w latach 1951–1956 i 1958/1959. W roku 1956/57 był katechetą w Białej Piskiej, 1957/58 w Dąbrównie. Święcenia Kapłańskie otrzymał z rąk Biskupa Olsztyńskiego dr. Tomasza Wilczyńskiego 18 stycznia 1959 roku.

Pracował jako wikariusz w Pasłęku 1959–1963, w parafii św. Józefa w Olsztynie 1963–1965, administrator parafii Lubomino i Wapnik 1965–1987, proboszcz parafii Napierki 1987–1995.

Równoległe z podstawową pracą duszpasterską spełniał od roku 1983 obowiązki referenta duszpasterstwa rolników, a od roku 1990 obowiązki ojca duchownego kapłanów w Dekanacie Nidzica. Dał się poznać jako duszpasterz ministrantów, referent liturgicznej służby ołtarza, kapelan i spowiednik sióstr. Dbał o konserwację powierzonych sobie kościołów, chętnie odmawiał brewiarz wśród swoich zmarłych parafian na cmentarzu, znając dogłębnie życiowy dramat każdego z nich. Był pracowity, nie wylewny, nie przywiązywał ludzi do siebie. W dniu 7 czerwca 1992 roku został kanonikiem honorowym Kapituły Kolegiackiej w Kętrzynie.

²⁷ *PW* 24(1995), s. 8.

Mianowany proboszczem parafii św. Anny w Barczewie uległ w drodze śmiertelnemu wypadkowi samochodowemu w Powierżu, między Napierkami a Kanigowem 27 września 1995 roku. Pochowany został na własne życzenie na cmentarzu komunalnym w Lubominie 30 września 1995 roku.

XXVII. KS. KAZIMIERZ BATOWSKI († 10 LISTOPADA 1995)²⁸

Syn organisty Antoniego i Eweliny Kuraszkiwicz, urodzony 12 kwietnia 1910 roku w miejscowości Zińkowo na Podolu, ochrzczony i bierzmowany tamże, w diecezji łuckiej na Wołyniu. Świadectwo dojrzałości zdobył w Gimnazjum Klasycznym w Grudziądzu w 1932 roku. Seminarium Duchowne ukończył 1932–1937 w Łucku i 20 lutego 1937 roku został wyświęcony na kapłana przez Księdza Biskupa Łuckiego dr. Adolfa Szelażka.

W latach 1937–1939 był wikariuszem we Włodzimierzu, 1939–1941 administratorem w Kiwercach. Po przetoczeniu się frontu niemiecko-radzieckiego był 1941–1945 administratorem parafii w Stoczku Węgrowskim, diecezji podlaskiej, a po powrotnym przetoczeniu się frontu radziecko-niemieckiego administratorem parafii Osiek Wielki nad Wartą w diecezji wrocławskiej 1945–1947.

W diecezji warmińskiej pracował jako proboszcz parafii Gardeja 1947–1952, Lesiny 1952, Klon 1952–1957, Pisz 1957–1962, Szczytno 1962–1979. Był dziekanem Dekanatów Pisz i Szczytno. W dniu 27 grudnia 1959 roku odznaczony został honorową kanonią Warmińskiej Kapituły Katedralnej.

Zmarł 10 listopada 1995 roku w klinice Wojska Polskiego w Warszawie, przy ulicy Szaserów, w wieku 85 lat życia, 58 lat kapłaństwa, z tego 48 lat na Warmii, 16 w stanie bardzo czynnego spoczynku.

XXVIII. KS. WŁADYSŁAW STRYCHARZ († 16 GRUDNIA 1995)²⁹

Syn małorolnych gospodarzy Piotra Strycharza i Apolonii Kopcińskiej, urodził się 16 września 1940 roku w Wadowicach Górnych, powiat Mielec, województwo rzeszowskie. Ochrzczony został 16 września 1940 roku w miejscowej parafii, należącej do diecezji tarnowskiej. W wieku czterech lat został wywieziony wraz z całą rodziną na dwuletnie roboty do Niemiec, które ojciec przyplacił przedwczesną śmiercią w 1951 roku.

Szkołę podstawową ukończył w Wadowicach Górnych w 1953 roku. Świadectwo dojrzałości uzyskał w liceum ogólnokształcącym w Mielcu w 1957 roku. Studia filozoficzne i teologiczne odbył w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosiannum* w latach 1957–1963. Świecenia Kapłańskie przyjął z rąk Księdza Biskupa Olsztyńskiego dr. Tomasza Wilczyńskiego 2 czerwca 1963 roku.

Pracował jako wikariusz w parafii Kwidzyn 1963–1964, Górowo Iławeckie 1964, w parafii św. Wojciecha w Elku 1964–1969, w parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Olsztynie 1969–1970, w parafii Niepokalanego Poczęcia NMP

²⁸ WWA 51: 1996, nr 21–21, s. 91–93.

²⁹ WWA 51: 1996, nr 23, s. 86–88.

w Ostródzie 1970–1980, jako administrator tejże parafii 1980–1995. Był wicedziekanem 1980–1987 i dziekanem 1987–1995 Dekanatu Ostróda. Ojciec Święty Jan Paweł II mianował go kapłanem honorowym 11 stycznia 1988 roku. W dniu 31 marca 1995 roku został sędzią audytorem Warmińskiego Trybunału Metropolitalnego dla okręgu Ostróda.

Za czasów jego proboszczowania z jedynej parafii ostródzkiej powstało pięć parafii w Ostródzie i szósta w Tyrowie. Dla parafii św. Dominika Savio w Ostródzie odbudował zabytkowy kościół gotycki. Dla parafii Tyrowo wybudował kościół z salą katechetyczną. Niemal w całości ufundował kaplicę parafii św. Marcina w Ostródzie.

Po rocznych cierpieniach, przyjąwszy Sakramenty Święte, zmarł nagle 16 grudnia 1995 roku w Ostródzie, tuż przed wyjazdem do kliniki do Warszawy. Pochowany został na cmentarzu komunalnym „Kajkowo” w Ostródzie.

XXIX. KS. EUGENIUSZ POSZEPCZYŃSKI († 25 STYCZNIA 1996)³⁰

Ks. Eugeniusz Józef Poszepczyński urodził się jako syn Józefa Poszepczyńskiego i Walerii z domu Pabich 29 listopada 1923 roku w Częstochowie. Świadcstwo dojrzałości otrzymał w Zduńskiej Woli w 1948 roku po ukończeniu 11 klasy liceum. Filozofię i teologię studiował w Seminarium Duchownym we Włocławku. Świecenia Kapłańskie przyjął jako zakonnik orionista 30 czerwca 1957 roku w Zduńskiej Woli, z rąk Księdza Biskupa Włocławskiego prof. Antoniego Pawłowskiego.

W zakonie pracował jako prefekt w parafii Serca Pana Jezusa we Włocławku 1957–1964, prefekt i kapelan Sióstr Boromeuszek w Jastrzębiu Zdroju diecezja katowicka 1964–1966, prefekt w Łązniewie archidiecezja warszawska 1966–1967.

W archidiecezji warmińskiej pracował jako prefekt i wikariusz: najpierw w Sztumie 1967–1968, potem w Drygajach 1968–1983, czyli do przeniesienia na emeryturę w 1983 roku. Pełnił także obowiązki ojca duchownego kapłanów Dekanatu Pisz. Na prośbę Księdza Arcybiskupa Bronisława Dąbrowskiego, orionisty, został inkardynowany do diecezji w dniu 4 stycznia 1975 roku.

Emeryturę spędzał w macierzystej Częstochowie. Najpierw mieszkał w rodzinnym domu, ostatnie trzy miesiące przeżył w Domu Księżych Emerytów Diecezji Częstochowskiej, przyjęty za zgodą Księdza Arcybiskupa Częstochowskiego, dr Stanisława Nowaka. Wiele spowiadał na Jasnej Górze, w tak zwanym *Wieczerniku*, w konfesjonale przy obrazie Matki Boskiej Kodeńskiej. Zmarł w Domu Księżych Emerytów w Częstochowie 24 stycznia 1996 roku.

Przeżył 72 lata, w tym 39 kapłaństwa, 10 lat na placówkach zakonnych, 16 w służbie diecezji warmińskiej, 13 w Częstochowie. Pochowany został w grobowcu rodzinnym na cmentarzu Kule w Częstochowie.

³⁰ WWA 51: 1996, nr 23, s. 89–90.

XXX. KS. TADEUSZ PAWLUK († 21 MAJA 1996)³¹

Syn Mikołaja i Feliksy Szymańskiej, urodził się 11 września 1928 roku w Horodle, powiat Hrubieszów, województwo lubelskie. Ochrzczony został 1 stycznia 1929 roku w Horodle, diecezja lubelska. Świadczenie dojrzałości zdobył w Liceum Ogólnokształcącym imienia Adama Mickiewicza w Olsztynie 21 września 1949 roku. Filozofię i teologię studiował w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum* w latach 1949–1954. Święcenia Kapłańskie przyjął w Olsztynie 30 maja 1954 roku z rąk Biskupa Włocławskiego, ks. prof. Antoniego Pawłowskiego. Studiował Prawo Kanoniczne w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie 1954–1957. Magisterium uzyskał w 1957 roku, doktorat w 1959 roku, habilitację w 1968 roku. W dniu 12 lipca 1974 roku otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a 12 listopada 1980 roku profesora zwyczajnego nauk prawnych. Pozostawił po sobie bogatą spuściznę prawnokanoniczną.

W archidiecezji warmińskiej od 1957 roku był profesorem prawa kanonicznego i śpiewu gregoriańskiego w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum*, oraz kapelanem Szpitala Miejskiego w Olsztynie. W latach 1958–1962 był także wicerektorem seminarium. W Warmińskim Sądzie Biskupim, pełnił obowiązki promotora sprawiedliwości i obrońcy węzła małżeńskiego.

W dniu 23 maja 1963 roku mianowany został kanonikiem rzeczywistym Warmińskiej Kapituły Katedralnej, a 22 stycznia 1983 roku Papież Jan Paweł II powołał go do grona Protonotariuszy Apostolskich.

Zmarł w Szpitalu Miejskim w Olsztynie 21 maja 1996 roku.

XXXI. KS. JÓZEF MALISZEWSKI († 6 CZERWCA 1996)³²

Syn Józefa i Anny Piotrowskiej, urodził się 15 marca 1910 roku w Białymstoku. Świadczenie dojrzałości uzyskał w Gimnazjum im. Króla Zygmunta Augusta w Białymstoku, Metropolitalne Seminarium Duchowne ukończył w Wilnie, studiując filozofię i teologię na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Stefana Batorego. Święcenia kapłańskie otrzymał z rąk Księdza Arcybiskupa Metropolity Wileńskiego dr. Romualda Jałbrzykowskiego w Wilnie 16 czerwca 1940 roku.

W archidiecezji wileńskiej pracował jako wikariusz w Taboryszkach 1940–1945. Przeniesiony w 1945 roku na wikariat do Nowej Wilejki, wyjechał do Polski i został wikariuszem oraz prefektem w parafii Krypno, powiat Białystok.

W diecezji warmińskiej pracował jako proboszcz w parafii Reszel 1946–1958, administrator parafii Bisztynek 1958–1972, administrator parafii św. Wojciecha w Elku 1972–1983. Był dziekanem Dekanatu Reszel 1968–1972 i Dekanatu Elk 1972–1983. W dniu 7 grudnia 1968 roku odznaczony został kanonią honorową Kolegiaty Dobromiejskiej.

Zmarł w Olsztynie 6 czerwca 1996 roku, w Uroczystość Bożego Ciała. Pochowany został w grobach kapłańskich na cmentarzu komunalnym w Olsztynie,

³¹ WWA 51: 1996, nr 25, s. 85; Księga Pamiątkowa: SW 31(1994).

³² WWA 51: 1996, nr 25, s. 87–88.

przy ulicy Poprzecznej. Żył 86 lat, 56 jako kapłan, z tego 50 lat w diecezji warmińskiej, 37 lat jako proboszcz, 15 lat także dziekan, 13 lat jako emeryt.

XXXII. KS. CZESŁAW EJSYMONT († 12 PAŹDZIERNIKA 1996)³³

Syn Bolesława i Julii z Bilminów, urodził się 7 lipca 1911 roku w miejscowości Tolce, powiat Sokółka, województwo białostockie, a ochrzczony został 10 lipca 1911 roku w parafii Odelsk, archidiecezji wileńskiej. Szkołę przygotowawczą ukończył w Kuźnicy koło Sokółki, maturę zdobył w Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Grodnie w 1933 roku. Metropolitalne Seminarium Duchowne w Wilnie ukończył w latach 1935–1941, studiując na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Stefana Batorego. Świecenia kapłańskie przyjął z rąk Arcybiskupa Metropolity Wileńskiego, ks. dr. Romualda Jałbrzykowskiego, w dniu 20 kwietnia 1941 roku w Wilnie.

W archidiecezji wileńskiej pracował jako wikariusz w miejscowości Łyntupy 1941–1942, Landwarów 1942–1943, Turgiele 1943–1944, administrator parafii Kościeniewiczze 1944–1945, wikariusz parafii Nowy Dwór 1945–1947. To ostatnie stanowisko już po tak zwanej *repatriacji*.

W diecezji warmińskiej przepracował 40 lat jako proboszcz jednej tylko parafii Pozezdrze 1947–1987, z której powstały za jego czasów dwie inne: Kruklanki i Kutry. Był też wicedziekanem Dekanatu Węgorzewskiego 1963–1986. Odznaczony kanonią honorową Kolegiaty w Dobrym Mieście 8 grudnia 1975 roku. W dniu 7 czerwca 1987 roku został przeniesiony na emeryturę, którą spędzał w Sokółce. Tu także umarł 12 października 1996 roku. Pochowany został zgodnie z życzeniem na cmentarzu rodzinnej parafii w Klimówce pod Sokółką.

XXXIII. KS. STANISŁAW BOGUCKI († 5 GRUDNIA 1996)³⁴

Syn Juliana i Marianny Roszkowskiej, urodził się 3 sierpnia 1907 roku w miejscowości Szymbory-Jakubowięta, powiat Wysokie Mazowieckie i ochrzczony został w parafii Jabłoń Kościelna, diecezja łomżyńska. Do szkoły powszechnej chodził w Jabłoni Kościelnej i Wysokim Mazowieckim, do gimnazjum klasycznego w Sejnach. Świadcstwo dojrzałości zdobył w Małym Seminarium Duchownym we Włodzimierzu Wołyńskim. Seminarium Duchowne ukończył w Łucku na Wołyniu przyjmując Świecenia Kapłańskie z rąk Biskupa Łuckiego dr. Adolfa Szelażka w dniu 20 lutego 1937 roku.

W diecezji łuckiej na Wołyniu pracował jako wikariusz parafii Ostróg nad Horyniem (1937–1939), mianowany administratorem parafii Niesuchorze koło Kowla uszedł z wiernymi przed Rosjanami w dwa dni po ich agresji, 19 września 1939 roku, do Radzimina, gdzie przebywał do końca lipca 1940 roku. Z kolei pracował w diecezji siedleckiej czyli podlaskiej jako wikariusz parafii Syrokomla

³³ WWA 52: 1997, nr 27, s. 63–64.

³⁴ WWA 52: 1997, nr 28, s. 73–76.

1940, Trzebieszów 1940–1942, Kosów Lacki 1942, Nieciecza-Mokobody 1942, Domanice 1942–1945. Potem pracował w diecezji włocławskiej jako administrator parafii Mąkoszyn 1945–1947.

W diecezji warmińskiej pracował jako proboszcz parafii Rakowiec Pomorski 1947–1950, Dzierzgoń 1950–1953, Nebrowo Wielkie 1953–1957, Ryjewo 1957–1961, Lidzbark Warmiński 1961–1981. W latach 1961–1981 był także dziekanem Dekanatu Lidzbarskiego. Z dniem 30 czerwca 1981 roku został przeniesiony na emeryturę.

Przez władze kościelne był odznaczany: na srebrny jubileusz kapłaństwa honorową kanonią dobromiejską 20 lutego 1962 roku, w sześć lat później rzeczywistą kanonią tejże Kolegiaty 25 kwietnia 1968, na złoty jubileusz kapłaństwa papieską kapelanią honorową, 23 lutego 1987, o którą poprosił Wikariusz Kapituły Diecezji Łuckiej, ks. dr Stanisław Kobylecki.

Przez władze świeckie był prześladowany. Starostwo Powiatowe w Kwidzynie 31 grudnia 1949 roku ukarało go grzywną za zbiórkę ofiar na Warmińskie Seminarium Duchowne w Olsztynie. Od 28 kwietnia 1952 roku do 11 marca 1953 roku przebywał w więzieniu, skazany 20 listopada 1952 roku przez Sąd Wojewódzki w Gdańsku na 3 lata więzienia i 3 lata utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych. Wyrok ten został unieważniony przez IV Wydział Karny Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku dopiero po blisko czterdziestu latach 8 listopada 1991 roku. W dniach 7 i 9 stycznia 1963 roku władze skarbowe Lidzbarka Warmińskiego przeprowadziły egzekucję administracyjną za nieopłacone czynsze dzierżawne od mieszkań zajmowanych przez księży w nieruchomościach parafialnych. 14 stycznia tegoż roku Wydział do Spraw Wyznań Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Olsztynie wszczął przeciw niemu postępowanie w sprawie szkodliwej dla państwa działalności. W dniu 23 maja 1966 roku tenże Wydział zwrócił się do Kurii Biskupiej o wydanie stosownych zarządzeń w sprawie szkodliwej dla państwa działalności, zapowiadając, że w razie nieskuteczności tych zarządzeń zwróci się o usunięcie ze stanowiska. Wreszcie w 1975 roku Służba Bezpieczeństwa olsztyńska i warszawska prowadziła sprawę roszczeń inżyniera architekta Juliana Ambroziewicza z Warszawy za konserwację zabytkowej wieży kościoła farnego w Lidzbarku Warmińskim.

Przeżył 89 lat, w kapłaństwie niemal 60 (umarł na trzy miesiące przed diamentowym jubileuszem), w diecezji warmińskiej 49 lat, z tego 34 jako proboszcz i dziekan, a 15 jako emeryt.

Zmarł 5 grudnia 1996 roku w Szpitalu Wojewódzkim w Olsztynie. Pochowany został przez ks. biskupa dr Jacka Jezierskiego w Olsztynie.

XXXIV. KS. CZESŁAW KULIKOWSKI († 25 GRUDNIA 1996)³⁵

Syn Józefa i Antoniny Ursyn Niemcewicz, urodził się jako trzecie z pięciorga dzieci dnia 1 lutego 1907 roku w majątku Kachowo koło Grodna, ochrzczony został 10 lutego 1907 roku w parafii Kaszubińce, archidiecezja wileńska. Świadectwo

³⁵ WWA 52: 1997, nr 28, s. 71–73.

dojrzałości zdobył w Gimnazjum Adama Mickiewicza w Grodnie w 1927 roku. Filozofię i teologię studiował na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie w latach 1927–1933, wieńcząc studia tytułem zawodowym magistra teologii w 1933 roku. Rozprawę pisał u późniejszego Biskupa Łomżyńskiego, ks. prof. Czesława Falkowskiego. Świecenia Kapłańskie przyjął w Wilnie 4 czerwca 1933 roku, z rąk Arcybiskupa Metropolity Wileńskiego dr. Romualda Jałbrzykowskiego. Doktorat z prawa kanonicznego zdobył na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie w 1951 roku, a doktorat z teologii moralnej rok później, w 1952 roku.

W archidiecezji wileńskiej pracował jako wikariusz parafii Ejszyszki, proboszcz parafii Bobrowszczyzna, a od wiosny 1939 roku jako proboszcz parafii Łużki i Kapelan Pomocniczy Korpusu Ochrony Pogranicza.

Przed wybuchem wojny 1 września 1939 roku został zmobilizowany jako starszy kapelan Garnizonu Białystok. Po ustaniu walk został 29 września 1939 roku internowany na Litwie. W dniu 12 lipca 1940 roku został deportowany do ZSRR i osadzony w Kozielsku, już po kaźni oficerów w Katyniu. W dniu 9 września 1941 roku został wcielony do I Dywizji Wojska Polskiego i skierowany do Uzbekistanu. W Iranie został kapelanem 2 Grupy Artylerii 2 Korpusu Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Przeszedł szlak bojowy przez Iran, Liban, Palestynę i Egipt, po Monte Cassino i Bolonię. Po zakończeniu wojny został w stopniu kapitana zdemobilizowany w Rzymie, wreszcie 13 listopada 1948 roku przeniesiony do rezerwy. Lata 1953–1957 spędził w Ameryce. Po powrocie do archidiecezji wileńskiej wykładał Prawo Kanoniczne w Metropolitalnym Seminarium Duchownym w Białymstoku 1957/1958.

W diecezji warmińskiej pracował na stanowisku Kanclerza Kurii 1958–1982. Dodatkowo pełnił obowiązki obrońcy węzła małżeńskiego w Sądzie Biskupim oraz Diecezjalnego Duszpasterza Prawników. W latach 1970–1973 był członkiem Rady Kapłańskiej. Honorowym kapelanem papieskim został 24 listopada 1962 roku, a honorowym prałatem papieskim 1 listopada 1971 roku.

Emeryturę spędzał w Białymstoku, w parafii św. Rocha. W dniu 6 czerwca 1993 roku obchodził diamentowy jubileusz sześćdziesięciolecia kapłaństwa. Tuż przed śmiercią został awansowany do stopnia pułkownika. Zmarł w Szpitalu Wojewódzkim w Białymstoku 25 grudnia 1996 roku, a pochowany został z kościoła św. Rocha 28 grudnia 1996 roku na cmentarzu Antoniuk Fabryczny.

XXXV. KS. ADAM BENEDYKT KŁODA († 13 KWIETNIA 1997)³⁶

Syn rolników Michała i Marii Wilk, urodził się 24 października 1943 roku w miejscowości Werynia, powiat Kolbuszowa, województwo rzeszowskie i w dniu 6 listopada 1943 roku został ochrzczony w parafii Kolbuszowa, diecezja tarnowska. Bierzmowanie przyjął 16 grudnia 1961 roku w Olsztynie. Szkołę podstawową ukończył w Weryni 1950–1957. Świadcstwo dojrzałości otrzymał 5 czerwca 1961 roku w Liceum Ogólnokształcącym w Kolbuszowej. Studia filozofii i teologii

³⁶ WWA 52: 1997, nr 31, s. 51–52.

ukończył w latach 1961–1967 w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie i w dniu 18 czerwca 1967 roku, za dyspensą od braku wieku nie przekraczającego sześciu miesięcy, przyjął święcenia kapłańskie z rąk ówczesnego Administratora Apostolskiego Diecezji Warmińskiej, Biskupa dr. Józefa Drzazgi. Był wikariuszem parafii Barciany 1967–1973, Mikołajki Mazurskie 1973–1974, Gołdap 1974–1977, Górowo Iławeckie 1978–1979, administratorem parafii Sarnowo 1979–1997. O samodzielną placówkę prosił dwukrotnie, chcąc zaopiekować się rodzicami. Umarł nagle, po matce a przed ojcem, 13 kwietnia 1997 roku, w III Niedzielę Wielkanocy. Pochowany został przy swej matce w Działdowie 15 kwietnia 1997 roku. Miesiąc później pochowano tam także i ojca.

XXXVI. KS. JULIUSZ WŁADYSŁAW PNIEWSKI († 18 KWIETNIA 1997)³⁷

Syn Władysława i Heleny z Borkowskich, urodził się 7 września 1927 roku w miejscowości Kozły, powiat Mława, województwo warszawskie i ochrzczony został w parafii Grudusk, diecezja płocka. Ojciec był rządcą majątku rolnego. Nauczanie początkowe dała mu matka. Do szkoły powszechnej chodził w Łysakowie i Grudusku. Przed wybuchem wojny w 1939 roku złożył egzamin do gimnazjum. W czasie wojny najpierw uczył się prywatnie, a od 1941 roku pracował jako robotnik ogrodowy w niemieckim majątku. Gimnazjum Stanisława Wyspiańskiego ukończył w Mławie w 1946 roku, Liceum Klasyczne Świętego Stanisława Kostki w Płocku, zdobywając świadectwo dojrzałości w 1948 roku. Studia filozoficzne i teologiczne odbył w Seminarium Duchownym w Pelplinie 1948/1949, Olsztynie 1949–1951 i ponownie w Pelplinie 1951–1954. Święcenia kapłańskie otrzymał w Pelplinie 27 maja 1954 roku, z rąk ks. Biskupa Chełmińskiego dr. Kazimierza Józefa Kowalskiego i pierwsze trzy lata kapłańskiego życia przepracował jako wikariusz w Miłobądku w diecezji chełmińskiej.

Do diecezji warmińskiej został inkardynowany przez ks. Biskupa Olsztyńskiego dr. Tomasza Wilczyńskiego 17 kwietnia 1957 roku. Pracował jako administrator parafii Srokowo 1957, Galiny 1958, wikariusz parafii Chruściel oraz Błudowo 1958–1959, administrator parafii Chruściel 1959–1960, Jonkowo 1960–1978, Lamkowo 1978–1980, Bieniewo 1980–1996. W dekanacie Orneta został w 1983 roku wybrany na ojca duchownego kapłanów. Dnia 7 czerwca 1992 roku otrzymał honorową kanonię Kolegiaty Kętrzyńskiej.

Wielokrotnie był prześladowany przez władze państwowe w latach 1957, 1958 i 1959. Na emeryturę przeszedł 30 listopada 1996 roku. Zmarł 18 kwietnia 1997 roku w Wojewódzkim Szpitalu Onkologicznym w Olsztynie. Pochowany został 23 kwietnia 1997 roku na cmentarzu w Grudusku.

³⁷ WWA 52: 1997, nr 30, s. 66–68.

XXXVII. KS. EMIL RZESZUTEK († 20 KWIETNIA 1997)³⁸

Syn małorolnych (2 ha) gospodarzy Stefana i Antoniny Blicharz, urodził się 29 października 1940 roku w miejscowości Ostrowy Tuszowskie, powiat Kolbuszowa, województwo rzeszowskie i ochrzczony został 10 listopada 1940 roku w parafii Ostrowy Tuszowskie, diecezja tarnowska. W wieku pięciu miesięcy życia został wysiedlony z rodzicami, rodzeństwem i całą parafią przez Niemców. Szkołę podstawową ukończył w Ostrowach Tuszowskich w latach 1947–1954, przyjmując Bierzmowanie w 1951 roku z rąk Biskupa Tarnowskiego dr. Jana Stepy. Liceum ogólnokształcące ukończył zdobywając maturę w Kolbuszowej 22 czerwca 1958 roku. Filozofię i teologię studiował w Warmińskim Seminarium Duchownym w Olsztynie w latach 1958–1964. Święcenia Kapłańskie z rąk ks. biskupa dr. Jana Obląka otrzymał 28 czerwca 1964 roku w Kolbuszowej.

W roku 1964/65 był wikariuszem Parafii Św. Józefa w Olsztynie. W latach 1965–1970 ukończył na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu studia filologii klasycznej, zdobywając magisterium 11 października 1971 roku, na podstawie rozprawy: *Stosunek do śmierci i myśli z nią związanych na podstawie VII Księgi Antologii Palatyńskiej*. Od roku akademickiego 1970/1971 do 1996–1997 wykładał w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie język łaciński i język grecki. W latach 1980–1991 był proboszczem i dziekanem w Dobrym Mieście. W latach 1991–1995 piastował urząd Rektora Warmińskiego Seminarium Duchownego *Hosianum* w Olsztynie.

Oprócz powyższych stanowisk spełniał obowiązki: diecezjalnego referenta duszpasterstwa dobroczynności 1971–1972, pomocniczego duszpasterza akademickiego 1971–1976, referenta prasowego *Biuletynu Informacyjnego Sekretariatu Episkopatu Polski* 1971–1979, diecezjalnego referenta duszpasterstwa nauczycieli 1971–1984, kapelana Szpitala Miejskiego w Olsztynie 1975–1980, redaktora *Warmińskich Wiadomości Diecezjalnych* 1976–1980, członka Komisji Głównej Warmińskiego Synodu Diecezjalnego 1984–1985, kapelana Szpitala Miejskiego w Dobrym Mieście 1990–1991, diecezjalnego kapelana Policji Rzeczypospolitej Polskiej 1990–1991, członka Kolegium Konsultorów Archidiecezji Warmińskiej 1992–1997, członka Archidiecezjalnej Rady Wydawniczej 1994–1997, członka Archidiecezjalnej Komisji Sztuki Sakralnej 1995–1997.

Jako Proboszcz przeprowadził konserwację zabytkowej Kolegiaty Dobromiejskiej i wystarał się dla niej o tytuł Bazyliki Mniejszej. Jako Rektor dokończył budowę biblioteki i kościoła seminaryjnego w Olsztynie na Redykajnach.

Odnaczony był kanonią rzeczywistą Kapituły Kolegiackiej w Dobrym Mieście 18 grudnia 1980 roku, dziekanią tejże Kapituły 25 maja 1981 roku, wreszcie jej prepozyturą 4 marca 1984 roku.

Zmarł w Szpitalu Miejskim w Olsztynie 20 kwietnia 1997 roku. Pochowany został przy bardzo licznym udziale wiernych na cmentarzu w Dobrym Mieście 23 kwietnia 1997 roku.

³⁸ WWA 52: 1997, nr 30, s. 68–71.

XXXVIII. KS. JAN BOHDANOWICZ († 22 KWIETNIA 1997)³⁹

Syn ziemian, Piotra i Stefanii Mincewicz, urodził się 16 maja 1906 roku w miejscowości Powarpie, gmina Podbrzezie, powiat wileńsko-trocki, a ochrzczony został w parafii Sużany, archidiecezji wileńskiej. Po sześciu klasach gimnazjum państwowego wstąpił do Gimnazjum Archidiecezjalnego przy Seminarium Duchownym w Wilnie. Tu w dniu 15 czerwca 1929 roku przyjął Sakrament Bierzmowania. Na świadectwie dojrzałości widnieją podpisy znanych księży wileńskich: Uszyło, Lubianiec, Meyszutowicz. Filozofię studiował na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie jako alumn Metropolitalnego Seminarium Duchownego Archidiecezji Wileńskiej w latach 1929/30–1930/31. W roku 1931/1932 ukończył Szkołę Podchorążych. Po wojsku studiował teologię jako człowiek świecki 1932/1933–1934/35. Dalsze studia teologii odbył jako alumn w latach 1936/1937–1937/38. W 1939 roku poszedł na front i przez ZSRR powrócił do Seminarium, w którym dalej studiował teologię w roku 1940/1941. Po zamknięciu Seminarium przez Niemców i wywiezieniu profesorów oraz alumnów, powrócił do niego dopiero w roku 1944/45, kończąc studia teologiczne.

Gdy władze komunistyczne zabrały mu rodzinny majątek, repatriował się do Polski 11 kwietnia 1946 roku, a ks. Administrator Apostolski Diecezji Warmińskiej, dr Teodor Bensch skierował go 1 czerwca 1946 roku do Seminarium Duchownego Diecezji Chełmińskiej w Pelplinie, aby poskładał rygoroza. Święcenia kapłańskie dla diecezji warmińskiej otrzymał tam z rąk Księdza Biskupa Chełmińskiego dr. Kazimierza Józefa Kowalskiego w dniu 21 grudnia 1946 roku. Pracował jako wikariusz parafii św. Jakuba w Olsztynie 1947–1948, proboszcz parafii Rychnowo 1948–1952 i parafii Miłki 1952–1978.

W dniu 19 czerwca 1978 roku został przeniesiony na emeryturę, którą spędzał w Kętrzynie. Z chwilą powołania do życia Kętrzyńskiej Kapituły Kolegiackiej otrzymał jej rzeczywistą kanonię 7 czerwca 1992 roku. Zmarł w Kętrzynie 22 kwietnia 1997 roku.

XXXIX. KS. ZDZISŁAW ZAWADA († 7 MAJA 1997)⁴⁰

Syn Kazimierza i Heleny Klewinowskiej, urodzony w Elblągu 30 lipca 1957 roku i ochrzczony tamże 8 września 1957 roku, wówczas diecezja warmińska a obecnie elbląska. Szkołę Podstawową nr 4 ukończył w Elblągu, maturę zdobył w I Liceum Ogólnokształcącym, także w Elblągu w 1976 roku. Studia filozofii i teologii odbył w latach 1976–1982 w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie, święcenia kapłańskie otrzymał z rąk ks. bp. dr. Jana Obląka 6 czerwca 1982 roku w Olsztynie. Pracował jako wikariusz parafii: Stary Targ 1982–1983, Giżycko 1983–1984, Górowo Iławeckie 1984–1985, Kętrzyn — św. Jerzego 1985–1988, Morąg — św. Józefa 1988–1989, Olsztyn — Bogurodzicy

³⁹ WWA 52: 1997, nr 31, s. 47–51.

⁴⁰ WWA 52: 1997, nr 30, s. 71–72.

Dziewicy Matki Kościoła 1989–1990, Prabuty 1990–1991, oraz jako proboszcz parafii Giławy 1991–1992. Z dniem 30 czerwca 1993 roku został przeniesiony na emeryturę. Spędzał ją w Malborku, pomagając w duszpasterstwie parafii Matki Boskiej Nieustającej Pomocy oraz roztaczając opiekę nad osadzonymi w tamtejszym areszcie śledczym. Udzielał się także grupom Drogi Neokatechumenalnej. Zmarł nagle w Malborku 7 maja 1997 roku.

XL. KS. TEODOR BAŁTRUSZEWICZ († 13 CZERWCA 1997)⁴¹

Syn Jana i Longiny Kojro, urodził się 9 listopada 1948 roku w miejscowości Kojry w województwie witebskim, ochrzczony został 20 listopada 1948 roku w parafii Łyntupy, archidiecezji wileńskiej. Liceum Ogólnokształcące ukończył w Lidzbarku Warmińskim w 1968 roku. W Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum* studiował w latach 1970–1976. Święcenia kapłańskie przyjął z rąk Księdza Biskupa Warmińskiego dr. Józefa Drzazgi 20 czerwca 1976 roku. Pracował jako wikariusz parafii Wniebowzięcia NMP w Szczytnie 1976–1978, następnie w parafiach Jeziorany 1978–1979, Pasłek 1979–1980, Piecki 1980–1983, administrator placówki Nawiady 1983–1989 i proboszcz tamże 1989–1997. W Nawiadach wybudował plebanię i zorganizował parafię katolicką w kościele poewangelickim. Zmarł w Warpunach 13 czerwca 1997 roku, odprawivszy sumę odpustową z kazaniem.

XLI. KS. KAZIMIERZ PACEWICZ († 2 WRZEŚNIA 1997)⁴²

Syn Pawła i Wiktorii Łopuch, urodził się 18 maja 1922 roku w miejscowości Sopoćkinie, powiat Augustów i 25 maja 1922 roku został ochrzczony w parafii Teolin, diecezji łomżyńskiej. Podczas wojny pracował jako murarz i uczył się na tajnych kompletach. W 1946 roku uzyskał w Białymstoku zezwolenie Komisji Państwowej na podjęcie nauki w szkołach wyższych. Najpierw jednak podjął pracę nauczycielską w Janówce, Lipsku i Prusce Małej, gdzie był kierownikiem szkoły. Filozofię i teologię studiował w seminariach diecezjalnych w Łodzi 1948–1950 i Olsztynie 1950–1952. Na kapłana wyświęcony został w Olsztynie 15 czerwca 1952 roku przez Księdza Arcybiskupa Metropolite Gnieźnieńskiego i Warszawskiego, Prymasa Polski, Stefana Wyszyńskiego.

Pracował jako wikariusz parafii św. Jakuba w Olsztynie 1952–1953, św. Wojciecha w Elblągu 1953–1956, administrator parafii Żuławka Sztumska 1956–1963, administrator parafii i dziekan Dekanatu Węgorzewo 1963, administrator parafii Górowo Ilaweckie 1963–1988. W latach 1957–1959 pełnił dodatkowo obowiązki wizytatora nauki religii w szkołach powiatu sztumskiego, a 1981–1988 kapelana Zakładu Karnego w Kamińsku. W dniu 25 maja 1981 roku Ksiądz Biskup Warmiński dr Józef Glemp, obecny Prymas Polski, odznaczył go honorową kanonią Kapituły Kolegiackiej Dobromiejskiej.

⁴¹ WWA 52: 1997, nr 31, s. 46–47.

⁴² WWA 52: 1997, nr 32, s. 57–58.

15 lipca 1988 roku został przeniesiony na emeryturę. Zmarł 2 września 1997 roku w Górowie Haweckiem i tam został pochowany przez ks. bp. dr. Jacka Jezierskiego w dniu 5 września 1997 roku przy kościele parafialnym Najświętszego Serca Pana Jezusa. W pogrzebie uczestniczył siostrzeniec zmarłego, ks. dr Wojciech Kulak.

XLII. KS. KAZIMIERZ ANDRZEJCZAK († 7 WRZEŚNIA 1997)⁴³

Syn gospodarzy, Adolfa i Marianny Pustelnik, urodził się w miejscowości Szulmierz, powiat Ciechanów, województwo warszawskie 30 września 1937 roku i 11 października 1937 roku został ochrzczony w parafii Koziczynek, dekanat Przasnysz, diecezja płocka. Bierzmowanie otrzymał także w Koziczynku w dniu 16 maja 1947 roku z rąk Biskupa Płockiego dr. Tadeusza Pawła Zakrzewskiego. Do szkoły podstawowej uczęszczał w Szulmierzu 1945–1952. Maturę z wynikiem ogólnym dobrym zdobył w Ogólnokształcącym Liceum dla Pracujących w Ciechanowie 14 czerwca 1956 roku. Na lekcje religii uczęszczał w parafii Najświętszej Maryi Panny w Ciechanowie. Warmińskie Seminarium Duchowne *Hosianum* ukończył w Olsztynie w latach 1956–1962. W 1957 roku część wakacji poświęcił na bezinteresowną pracę z kolegami przy konserwacji zabytkowego sanktuarium Nawiedzenia NMP w Krośnie koło Ornety. Świecenia kapłańskie otrzymał z rąk ks. bp. dr. Józefa Drzazgi 14 stycznia 1962 roku w Olsztynie.

Pracował jako wikariusz parafii Pisz 1962–1966, Kwidzyn 1966–1968, Biskupiec Pomorski 1968–1970, Mikołajki Mazurskie 1970–1974, Olecko 1974–1975, Morąg 1975, Lesiny Wielkie 1975–1979, oraz jako administrator parafii Lesiny Wielkie 1979–1997. Na tym ostatnim stanowisku przeprowadził najpierw konserwację wydzierżawionego kościoła ewangelickiego w Księżym Lasku, a w 1994 roku wyblagał zgodę na jego wykup dla kultu katolickiego.

6 listopada 1997 roku wieczorem zmarła na plebanii matka Księdza. Pogrzeb obok ojca w grobowcu rodzinnym na cmentarzu parafialnym w Koziczynku ustalili na niedzielę 9 listopada 1997 roku. Ale nazajutrz po śmierci matki, 7 listopada 1997, umarł sam ksiądz Kazimierz Andrzejczak. Opóźniono, więc pogrzeb matki o jeden dzień i pochowano oboje w Koziczynku w poniedziałek 10 listopada 1997 roku.

XLIII. KS. MICHAŁ BAKUŁA († 14 MARCA 1998)⁴⁴

Syn rolników Czesława i Jadwigi Kryspin urodził się 29 września 1970 roku w Mrągowie, województwo olsztyńskie i ochrzczony został 26 grudnia 1970 roku w parafii Piecki, archidiecezja warmińska, Bierzmowanie przyjął w parafii Nawiaždy w 1985 roku. Do szkoły podstawowej chodził w Nawiadach 1977–1985. Świadcstwo dojrzałości uzyskał w 1989 roku w Liceum Ogólnokształcącym nr

⁴³ WWA 52: 1997, nr 33, s. 62–63.

⁴⁴ WWA 53: 1998, nr 35, s. 60–61.

I w Mrągowie, imienia Obrońców Westerplatte. Filozofię i teologię studiował w latach 1989–1995 w Wyższym Seminarium Duchownym Metropolii Warmińskiej *Hosianum* w Olsztynie. Świecenia Kapłańskie przyjął z rąk Księdza Arcybiskupa Metropolity Warmińskiego dr. Edmunda Piszczka w Olsztynie 27 maja 1995 roku, za dyspensą od czterech miesięcy, brakujących do kanonicznego wieku 25 lat. Pracował jako wikariusz akademickiej parafii św. Franciszka z Asyżu w Olsztynie na Kortowie, a zarazem prefekt Liceum Katolickiego w Olsztynie 1995–1998. Cechowało go uwielbienie Eucharystii i miłość Niepokalanej. Był młody, wysportowany, pogodny, dobry, Bogu i ludziom oddany. Zginął pod Dywitami w wypadku samochodowym w sobotę 14 marca 1998 roku, powracając ze spotkania odpowiedzialnych za *Ruch Odnowy w Duchu Świętym*. Pochowany został w Nawiadach 19 marca 1998 roku.

XLIV. KS. JULIAN WANGIN († 24 SIERPNIA 1998)⁴⁵

Syn gospodarzy w Świętym Gaju, Witolda i Marii Milkiewicz, urodzony 24 maja 1966 roku w Elblągu, ochrzczony 10 lipca 1966 roku w miejscowości Święty Gaj, archidiecezji warmińskiej. Maturę zdobył w 1985 roku w Pasłęku, Wyższe Seminarium Duchowne *Hosianum* w Olsztynie ukończył w latach 1985–1991. Świecenia kapłańskie przyjął z rąk Biskupa Warmińskiego dr. Edmunda Piszczka 25 maja 1991 roku. Magisterium z teologii otrzymał na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w 1991 roku, na podstawie rozprawy: *Spoleczne posłannictwo laikatu w nauczaniu Jana Pawła II*, której promotorem był ks. prof. dr hab. Władysław Piwowarski. Pracował jako wikariusz parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Olsztynku 1991–1994 i parafii św. Józefa w Olsztynie 1994–1998. Zmarł 24 sierpnia 1998 roku. Pochowany został 24 sierpnia 1998 roku w grobach kapłańskich na cmentarzu komunalnym w Olsztynie, przy ulicy Poprzecznej.

XLV. KS. STANISŁAW ANTONI KLICH († 30 MAJA 1999)⁴⁶

Syn Franciszka i Katarzyny Pieróg urodził się 14 stycznia 1932 roku w miejscowości Pierzchne, gmina Tuszów Narodowy, powiat Mielec i 17 stycznia 1932 roku ochrzczony został w parafii Padew Narodowa, diecezja tarnowska. Kościelne świadectwo dojrzałości otrzymał w 1951 roku w Olsztynie po ukończeniu kursu wstępnego i zapisał się do grona alumnów Warmińskiego Seminarium Duchownego *Hosianum*, które ukończył w 1956 roku, przyjmując święcenia kapłańskie z rąk Księdza Biskupa Pomocniczego Podlaskiego Mariana Jankowskiego. Pracował jako wikariusz parafii Olecko 1956–1957, parafii św. Katarzyny w Kętrzynie 1957–1959, Orneta 1959–1963, administrator placówki Żabin 1963–1966, administrator parafii Radziejewo 1966–1974, Wieliczki 1974–1981, Wrzesina 1981–1984, Lipowiec 1984–1990. W Wieliczkach pełnił obowiązki ojca duchownego kapłanów

⁴⁵ WWA 53: 1998, nr 37, s. 90–91.

⁴⁶ WWA 54: 1999, nr 43, s. 48.

Dekanatu Oleckiego. W dniu 1 kwietnia 1990 roku przeszedł na emeryturę. Ponownie podjął pracę jako proboszcz parafii Skolity 30 czerwca 1992 roku i 12 września tegoż 1992 roku ponownie przeszedł na emeryturę. Zmarł 30 maja 1999 roku w miejscowości Skopanie, poczta Wola Baranowska.

XLVI. KS. ZYGMUNT LUBIŃSKI († 30 CZERWCA 1999)⁴⁷

Syn Bronisława i Leokadii Rydzikowskiej, bardzo gorliwych katolików, rodziców sześciorga dzieci, urodzony 19 lutego 1935 roku w miejscowości Łowinek, powiat Świecie nad Wisłą, ochrzczony 24 lutego 1935 roku w parafii Serock Pomorski, diecezji chełmińskiej. W wieku pięciu lat wywieziony przez Niemców przebywał cały rok wraz z rodzicami w obozie pracy w Potulicach. Pierwszą Komunię Świętą przyjął dopiero po wojnie, 31 sierpnia 1947 roku, w wieku 12 lat. Bierzmowanie dwa lata później, 2 maja 1949 roku w Świekatowie. Szkołę podstawową i liceum ogólnokształcące ukończył w Bydgoszczy, uzyskując świadectwo dojrzałości w 1953 roku. Warmińskie Seminarium Duchowne *Hosianum* ukończył w latach 1953–1958. Świecenia kapłańskie otrzymał z rąk Księdza Biskupa Olsztyńskiego, dr. Tomasza Wilczyńskiego, w dniu 2 lutego 1958 roku, za dyspensą od braku wieku nie przekraczającego czteremastu miesięcy.

Pracował jako wikariusz parafii Olsztynek 1958–1960, parafii św. Jakuba w Olsztynie 1960–1963, administrator parafii Lamkowo 1963–1975, administrator parafii Orneta i Opin 1975–1990. Pełnił także obowiązki dziekana Dekanatu Barczewo 1973–1975 i Dekanatu Orneta 1975–1990. Od 5 września 1995 roku był członkiem Archidiecezjalnej Komisji Sztuki Kościelnej. Odznaczony honorową kanonią Kapituły Kolegiackiej w Dobrym Mieście 25 maja 1981 roku.

Od 1 sierpnia 1990 roku przebywał na urlopie zdrowotnym, zmarł w Bydgoszczy 30 czerwca 1999 roku.

XLVII. KS. WIKTOR KRAUJUTOWICZ († 16 PAŹDZIERNIKA 1999)⁴⁸

Najmłodszy z siedmiorga rodzeństwa syn Kazimierza i Zofii Mażejko, urodzony 10 lipca 1960 roku w miejscowości Żytkiejmy, województwo podlaskie, ochrzczony 5 sierpnia 1960 roku w parafii Żytkiejmy, archidiecezja warmińska. Maturę zdobył w liceum ogólnokształcącym w Gołdapi w 1979 roku. Warmińskie Seminarium Duchowne *Hosianum* ukończył w latach 1979–1985, uzyskując w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim magisterium z teologii. Świecenia kapłańskie otrzymał z rąk Księdza Biskupa Warmińskiego, dr. Jana Obląka, 15 czerwca 1985 roku w Olsztynie.

Pracował jako wikariusz parafii św. Jerzego w Elblągu 1985–1988, św. Wojciecha w Mrągowie 1988–1989, Najświętszej Maryi Panny Matki Kościoła w Gołdapi 1989–1990, św. Brata Alberta w Kętrzynie 1990–1991, św. Anny

⁴⁷ WWA 54: 1999, nr 43, s. 48–50.

⁴⁸ PW 23(1999), s. 2.

w Barczewie 1991–1992, św. Józefa w Olsztynie 1992–1996, bł. Honorata w Mragowie 1996–1997. Proboszcz parafii Matki Boskiej Szkaplerznej w Rodnowie 1998–1999. Tu dokończył odbudowę plebanii po pożarze. Zmarł w domu rodzinnym w Żytkiejmach 16 października 1999 roku, pochowany został tamże 18 października 1999 roku.

XLVIII. KS. STANISŁAW ADAMSKI († 11 LISTOPADA 1999)⁴⁹

Syn Józefa i Weroniki Budzińskiej, urodzony 26 marca 1913 roku w miejscowości Czarna Wieś, województwo białostockie, ochrzczony w parafii Rajgród, wówczas diecezja łomżyńska, obecnie ełka. Maturę uzyskał w Grajewie w 1934 roku. Filozofię i teologię studiował na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie w latach 1934–1941. Świecenia Kapłańskie otrzymał z rąk Księdza Arcybiskupa Metropolity Wileńskiego, dr. Romualda Jałbrzykowskiego w kwietniu 1941 roku.

W archidiecezji wileńskiej był wikariuszem parafii Komaja 1941–1944 i administratorem parafii Postawy 1944–1945.

W diecezji warmińskiej pracował jako proboszcz parafii św. Wojciecha w Elku 1945–1948, parafii Orzysz 1948–1955, Kalnik 1955–1960, Dąbrówno 1960–1965, Pasy 1965–1971, parafii św. Brunona w Bartoszczach 1971–1984 i dziekan tamtejszego Dekanatu 1971–1982. W dniu 26 kwietnia 1972 roku został odznaczony kanonią gremialną Kapituły Kolegiackiej w Dobrym Mieście. W dniu 25 maja 1984 roku został przeniesiony na emeryturę, którą spędzał w Grajewie.

Był prześladowany przez władze. Mimo to jako proboszcz w Elku sprowadził Siostry Benedyktynki Misjonarki i założył sierociniec oraz przedszkole. Jako proboszcz w Dąbrównie uzyskał magisterium z teologii w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, w oparciu o napisaną w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie rozprawę na temat szkolnictwa jezuickiego na Warmii. Odnowił wszystkie kościoły parafialne, przy których pracował.

Zmarł w Giżycku 11 listopada 1999 roku, pochowany został w Rajgrodzie 15 listopada 1999 roku.

XLIX. KS. KAZIMIERZ OLSZEWSKI († 29 STYCZNIA 2000)⁵⁰

Syn urzędnika Starostwa Powiatowego Leonarda Olszewskiego i jego małżonki Henryki Jabłońskiej, urodził się 5 sierpnia 1928 roku w Nowym Mieście, powiat Lubawa, województwo pomorskie (Bydgoszcz). Ochrzczony został 8 sierpnia 1928 roku w parafii Nowe Miasto Lubawskie, diecezja chełmińska. Bierzmowanie otrzymał 30 września 1942 roku z rąk Biskupa Gdańskiego Karola Marii Spletta. W 1939 roku skończył V klasę szkoły powszechnej. Podczas okupacji pracował

⁴⁹ WWA 54: 1999, nr 46, s. 58–60.

⁵⁰ WWA 57: 2002, nr 57–58, s. 71–73; A. K o r e c k i, Winnica Pańska, Pelplin – Nowe Miasto Lubawskie 2001.

jako goniec w *Reiffeisenbank*, a po wyuczeniu się ślusarstwa w Wąbrzeźnie pracował w warsztacie napraw maszyn rolniczych *Bendix* w Nowym Mieście. Po wojnie ukończył gimnazjum w Nowym Mieście, a 17 grudnia 1948 roku otrzymał świadectwo dojrzałości w Państwowym Gimnazjum i Liceum im. Kazimierza Jagiellończyka w Elblągu. Studiował w Seminarium Duchownym w Lublinie 1948–1949 i Olsztynie 1949–1953. Wyświęcony został na kapłana 31 maja 1953 roku przez Księdza Prymasa Stefana Wyszyńskiego. Pracował jako wikariusz parafii Górowo Iławeckie 1953–1954, Olecko 1954–1955, Krzyżanów 1955–1957, Malbork 1957–1958. Jako wikariusz parafii Krzyżanów i Malbork obsługiwał parafię Królewo.

W 1958 roku wyjechał do Belgii na wystawę światową do Brukseli i bojąc się prześladowania nie powrócił do Polski. W Katolickim Uniwersytecie w Leuven uzyskał licencjat I stopnia nauk politycznych i społecznych, oraz licencjat II stopnia tychże nauk na podstawie rozprawy: *Kościół i Państwo w Polsce 1945–1961*. Uczył religii w kilku instytucjach oraz szkołach archidiecezji Malines-Bruxelles, opiekował się Polonią Belgijską. Za zasługi w nauczaniu i wychowaniu młodzieży otrzymał w 1978 roku Złoty Krzyż Kawalera Orderu za zasługi dla Brabancji, a 27 maja 1991 roku Król Belgów nadał mu tytuł Kawalera Orderu Korony.

W 1996 roku przeszedł na emeryturę i powróciwszy do Polski osiadł w Warszawie, gdzie zmarł 29 stycznia 2000 roku.

L. KS. ALEKSY ZYGMUNT STASZEWSKI († 1 KWIETNIA 2000)⁵¹

Syn mistrza kowalskiego Henryka Staszewskiego i Anny Krüger, urodził się 11 stycznia 1927 roku w miejscowości Gębice, powiat Czarnków, województwo wielkopolskie i ochrzczony został 16 stycznia 1927 roku w Czarnkowie, archidiecezja poznańska. Tu również przyjął w 1944 roku Sakrament Bierzmowania. Do szkoły powszechnej uczęszczał w Gębicach, w latach 1933–1939 do polskiej, 1940–1943 do niemieckiej. Potem pracował w zakładzie fryzjerskim w Czarnkowie. Świadectwo dojrzałości otrzymał w Małym Seminarium Duchownym Księży Pallotynów w Chełmnie nad Wisłą w 1951 roku. Filozofię i teologię studiował w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie w latach 1951–1956. Świecenia kapłańskie otrzymał z rąk Biskupa Pomocniczego Podlaskiego Mariana Jankowskiego 24 czerwca 1956 roku.

Pracował jak wikariusz parafii Szkotowo 1956–1957, Pisz 1957–1959, Reszel 1959–1960, Morąg 1960–1961, administrator parafii Florczaki 1961–1996. W dniu 9 października 1995 roku został papieskim kapelanem honorowym. Z dniem 1 lipca 1996 roku przeszedł na emeryturę. Ciężko ranny w wypadku samochodowym pod Gębicami, zmarł 1 kwietnia 2000 roku w szpitalu w Pile. Pochowany został na cmentarzu parafii Huta koło Czarnkowa.

⁵¹ *PW* 9(2000), s. 10.

LI. KS. STANISŁAW IGNATOWICZ († 29 KWIETNIA 2000)⁵²

Syn Michała i Michaliny, urodził się 18 lipca 1917 roku w miejscowości Prolejki, ochrzczony został w parafii Teolin, wówczas diecezja łomżyńska. Maturę otrzymał 11 lutego 1948 roku w Państwowym Gimnazjum dla Dorosłych w Olsztynie. Filozofię i teologię studiował w diecezjalnych seminariach duchownych w Łodzi 1948–1950 i Olsztynie 1950–1952. Świecenia kapłańskie otrzymał w dniu 15 czerwca 1952 roku z rąk Księdza Prymasa Polski, Stefana Wyszyńskiego. Pracował jako proboszcz parafii Rychnowo 1952–1955, Słonecznik 1955–1971, Bieniewo-Piotraszewo 1971–1973, Giławy 1973–1976. W dniu 28 sierpnia 1976 roku został przeniesiony na emeryturę, którą przeżywał w Olsztynie na Podgrodziu. Zmarł w Olsztynie 29 kwietnia 2000 roku i pochowany został w Teolinie na Białorusi.

LII. KS. KAZIMIERZ STANISŁAW ŁĄCKI († 19 SIERPNIĄ 2000)⁵³

Syn nauczyciela Edwarda Łackiego i Eleonory Mazurkiewicz, urodził się 8 grudnia 1931 roku w miejscowości Pilzno koło Dębicy i 10 grudnia 1931 roku został ochrzczony w tamtejszej parafii, należącej do diecezji tarnowskiej. Świadcstwo dojrzałości uzyskał 8 czerwca 1949 roku w Pilźnie. Ukończył Seminarium Duchowne w Tarnowie w latach 1950–1955. Wyświęcony został na kapłana dla diecezji warmińskiej w Siedlcach dnia 18 grudnia 1955 roku przez Biskupa Pomocniczego Podlaskiego Mariana Jankowskiego. W latach 1958–1960 studiował teologię na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie. W tym czasie głęboko przeżył śmierć swego ojca. Tytuł zawodowy magistra teologii zdobył w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w 1974 roku.

Pracował jako wikariusz parafii Bartoszyce 1956–1958, Kwidzyn 1961, administrator placówki Strużyna 1961–1964, parafii Kłębowo 1964–1971, wikariusz parafii Morąg 1972–1975, administrator parafii Bartołty 1975–1980, Bartąg 1980–1984, Wrzesina 1984–2000.

Jako administrator placówki Strużyna 4 października 1961 roku ukarany został przez Kolegium Karno-Administracyjne w Morażu grzywną 3000 zł z możliwością zamiany na 90 dni aresztu za nauczanie religii w domach prywatnych miejscowości Złotna, Niebrzydowo i Miarkowo. W dniu 14 czerwca 2000 roku otrzymał honorową kanonię dobromiejską.

Zmarł 19 sierpnia 2000 roku w Szpitalu Wojewódzkim w Olsztynie, a pochowany został wśród swoich parafian we Wrzesinie.

⁵² *PW* 15(2000), s. 10.

⁵³ *PW* 16–17(2000), s. 14.

LIII. KS. STANISŁAW BARANOWSKI († 14 PAŹDZIERNIKA 2000)⁵⁴

Syn Zenona i Bronisławy z domu Szakoł, urodził się 4 stycznia 1940 roku w miejscowości Posopowo, powiat Postawy, województwo wileńskie i 15 stycznia 1940 roku został ochrzczony w parafii Hruzdowo, archidiecezja wileńska. *Repatrowany* w dniu 21 kwietnia 1946 roku zamieszkał wraz z całą rodziną najpierw w Zbrachlinie, powiat Nieszawa na Kujawach, potem w Olszynie, powiat Szczytno, wreszcie w Szczytnie. Szkołę podstawową rozpoczął w Olszynie, a ukończył w Szczytnie, maturę zdobył w liceum ogólnokształcącym w Szczytnie mając 17 lat życia w 1957 roku. Filozofię i teologię studiował w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie 1957–1963 i w dniu 2 czerwca 1963 roku otrzymał w Olsztynie święcenia kapłańskie z rąk Księdza Biskupa Olsztyńskiego, dr. Tomasza Wilczyńskiego.

Pracował jako wikariusz parafii Wydminy 1963–1965, Miłki 1965–1966, Budry 1966–1968, Cichy 1968–1970, Wieliczki 1970–1972, Sterławki Wielkie z siedzibą w Kamionkach 1972–1989, proboszcz parafii Kamionki 1989–1990, rezydent parafii Bogarodzicy Dziewicy Matki Kościoła 1990–2000.

Przyczynił się do powstania parafii Kamionki. Był cenionym kaznodzieją i spowiednikiem. 19 grudnia 1995 roku został odznaczony papieską kapelanią honorową.

Zmarł 14 października 2000 roku w Olsztynie i pochowany został 17 października 2000 roku w grobach kapłańskich na cmentarzu komunalnym w Olsztynie, przy ul. Poprzecznej.

LIV. KS. ANTONI KONDRAT († 11 GRUDNIA 2000)⁵⁵

Syn Stefana i Walerii Gajdamowicz urodził się 13 czerwca 1951 roku w Bartoszycach, województwo warmińsko-mazurskie i ochrzczony został w parafii św. Brunona w Bartoszycach 5 sierpnia 1951 roku. Ukończył Szkołę Podstawową nr 1 oraz Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Bartoszycach, gdzie w 1969 roku otrzymał maturę. Najpierw pracował w Urzędzie Pocztowo-Telegraficznym, pozostając w kontakcie ze swoim proboszczem, ks. Edmundem Szakniewiczem. Filozofię i teologię studiował w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie w latach 1970–1976, zdobywając magisterium teologii w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Święcenia kapłańskie przyjął z rąk Księdza Biskupa Warmińskiego, dr. Józefa Drzazgi w Olsztynie 20 czerwca 1976 roku.

Pracował jako wikariusz parafii św. Mikołaja w Elblągu 1976–1977, Olecko 1977–1978, Wydminy 1978–1980, Lidzbark Warmiński 1980–1981, Orzysz 1981, Pisz 1981. Od dnia 1 września 1981 roku do dnia 1 lutego 2000 roku przebywał w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Zmarł 11 grudnia 2000 roku w Bartoszycach i pochowany został 17 grudnia 2000 roku na cmentarzu przy ul. Kętrzyńskiej.

⁵⁴ *PW* 19(2000), s. 10.

⁵⁵ *PW* 2(2001), s. 10.

LV. KS. HENRYK DARASEWICZ († 15 STYCZNIA 2001)⁵⁶

Syn Pawła i Janiny Stankiewicz, urodził się 21 sierpnia 1948 roku w Jarandowie, powiat Lidzbark Warmiński, województwo warmińsko-mazurskie i 11 września 1948 roku został ochrzczony w parafii Kłębowo, archidiecezji warmińskiej. W 1959 roku przeniósł się wraz z rodzicami i rodzeństwem do Bartoszyc, tu 27 maja 1962 roku przyjął Bierzmowanie. Świadcstwo dojrzałości w 1967 roku uzyskał w Liceum Świętego Augustyna w Warszawie, do którego skierował go Ksiądz Proboszcz Edmund Szakniewicz. Filozofię i teologię studiował w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie w latach 1967–1973. Po śmierci ojca utrzymywała go na studiach matka, zarabiając jako robotnica fabryczna. Świecenia kapłańskie przyjął z rąk Księdza Biskupa Warmińskiego dr. Józefa Drzazgi w dniu 27 maja 1973 roku.

Pracował jako wikariusz parafii Biskupiec Warmiński 1973–1980, administrator parafii Bartoły Wielkie 1980–1983, Muszaki 1983–1984, proboszcz parafii Tolkowiec 1984–1988, wreszcie proboszcz parafii bł. Honorata Koźmińskiego w Mrągowie i dziekan Dekanatu Mrągowo II 1988–2001.

Jako proboszcz w Tolkowcu przeprowadził kapitalny remont stropu i dachu na kościele parafialnym. W Mrągowie wybudował kościół parafialny i plebanie według projektu mgr. inż. arch. Zbigniewa Pochwały. Przyczynił się do powstania parafii Grabowo koło Mrągowo i parafii bł. Ojca Pio w Mrągowie, wybudował w Bagienicach kościół filialny. Odznaczony papieską kapelanią honorową 6 sierpnia 1990 roku.

Zmarł nagle 15 stycznia 2001 roku w Mrągowie i pochowany został przy wybudowanym przez siebie kościele.

LVI. KS. ANDRZEJ DUDA († 29 MARCA 2001)⁵⁷

Urodził się 13 lipca 1943 roku w Dziebałtowie koło Końskich, województwo kieleckie. Maturę zdobył w Liceum Ogólnokształcącym w Końskich w 1960 roku. Seminarium Duchowne ukończył w Sandomierzu w latach 1960–1966 i tamże 17 grudnia 1966 roku otrzymał święcenia kapłańskie z rąk Sługi Bożego Biskupa Piotra Gołębiowskiego, Administratora Apostolskiego Diecezji Sandomierskiej.

Najpierw pracował w diecezji sandomierskiej jako wikariusz i duszpasterz młodzieży w parafiach: Grabów, Samborzec, Borkowice, Solec nad Wisłą, Kuczki, Skarżysko Kamienna (Św. Józef), Starachowice (Wszystkich Świętych), Ostrowiec Świętokrzyski (Św. Michał), Góra Puławska, Mniszek. Potem dwa lata przebywał na leczeniu 1984–1986.

W archidiecezji warmińskiej pracował początkowo jako wikariusz parafii Momajny i proboszcz parafii Mołtajny 1986–1989, a potem jako proboszcz parafii św. Brata Alberta Chmielowskiego w Kętrzynie 1989–1998, gdzie wybudował w stanie surowym kościół pod jednym dachem z plebanią.

⁵⁶ WWA 55: 2001, nr 51–53, s. 125–126.

⁵⁷ WWA 55: 2001, nr 51–53, s. 126–127.

Inkardynowany do diecezji warmińskiej 1 grudnia 1991 roku, w dniu 7 czerwca 1992 roku otrzymał kanonię rzeczywistą Kapituły Kolegiackiej Kętrzyńskiej i w latach 1994–1998 pełnił obowiązki ojca duchownego kapłanów Dekanatu Kętrzyn II. W dniu 29 października 1998 roku przeszedł na emeryturę. Zmarł w Olsztynie 29 marca 2001 roku i pochowany został na cmentarzu komunalnym w Dywitach 31 marca 2001 roku, jako pierwszy kapłan katolicki.

LVII. KS. CYPRIAN JAN OSIŃSKI († 2 LIPCA 2001)⁵⁸

Syn technika rolnika Jana Osińskiego i pielęgniarki Barbary Ołdakowskiej, urodził się 24 czerwca 1976 roku w Reszlu, województwo warmińsko-mazurskie i ochrzczony został 20 lipca 1976 roku w miejscowej parafii, archidiecezji warmińskiej, w której 12 maja 1985 roku przyjął Pierwszą Komunię św., a 22 maja 1990 roku Bierzmowanie z rąk ks. bp. dr. Wojciecha Ziembę, obecnego Metropolity Białostockiego. Szkołę Podstawową nr 1 im. Adama Mickiewicza ukończył w Reszlu, a w Liceum Ogólnokształcącym im. Obrońców Westerplatte w Mrągowie otrzymał świadectwo dojrzałości 2 czerwca 1995 roku. Znał język niemiecki i angielski. Studia filozofii i teologii odbył w Wyższym Seminarium Duchownym Metropolii Warmińskiej *Hosianum* w Olsztynie w latach 1995–2001, zdobywając magisterium z teologii z wynikiem bardzo dobrym w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim, w oparciu o rozprawę: *Epikleza w celebracji Eucharystii Kościoła Rzymskokatolickiego i wybranych Kościołów zrzeszonych w Polskiej Radzie Ekumenicznej*, napisaną pod kierunkiem ks. prodziekana Wydziału Teologii, prof. dr. hab. Władysława Nowaka. Jako alumn pięciokrotnie pielgrzymował pieszo z Reszla na Jasną Górę, dwa ostatnie lata nawet jako przewodnik grupy, mimo iż nie był jeszcze kapłanem.

Święcenia kapłańskie przyjął z rąk Księdza Arcybiskupa Metropolity Warmińskiego dr. Edmunda Piszcza w Olsztynie 2 czerwca 2001 roku. Mianowany wikariuszem parafii Św. Józefa w Olsztynie, nie zdążył objąć stanowiska, gdyż 9 czerwca 2001 roku w drodze do parafii Miłosierdzia Bożego w Nidzicy, gdzie miał odprawić Mszę św. prymicyjną, uległ jako pasażer ciężkiemu wypadkowi samochodowemu. Zmarł 2 lipca 2001 roku w Szpitalu Wojewódzkim w Olsztynie. Pochowany został na starym cmentarzu parafialnym w Reszlu, w kwaterze Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny.

LVIII. KS. WŁADYSŁAW DUSZA († 6 LIPCA 2001)⁵⁹

Syn Pawła i Marianny Michno, gospodarzy na 6 ha ziemi, urodził się 1 stycznia 1932 roku w miejscowości Winiary, powiat Pinczów, województwo kieleckie i 14 kwietnia 1935 roku został ochrzczony w parafii Zagość, diecezja kielecka. Małą maturę zdobył w Kielcach i wstąpił tam do Niższego Seminarium Duchow-

⁵⁸ WWA 55: 2001, nr 54–56, s. 70–71.

⁵⁹ WWA 55: 2001, nr 54–56, s. 71–72.

nego. Świadcstwo dojrzałości otrzymał w 1951 roku na kursie wstępnym Warmińskiego Seminarium Duchownego *Hosianum* w Olsztynie, filozofię i teologię studiował w latach 1951–1956 w tymże Seminarium. Świecenia kapłańskie przyjął w Olsztynie 24 czerwca 1956 roku z rąk Biskupa Pomocniczego Podlaskiego Mariana Jankowskiego.

Pracował jako wikariusz parafii Sztum 1956–1958, Kwidzyn 1958–1961, Ostróda 1961–1963, Młynary z siedzibą w Nowicy 1963–1964, administrator parafii Rogóż 1964–1966, wikariusz parafii Węgorzewo 1966–1968, Dźwierzuty 1968–1970, Piecki 1970–1974, Świętajno koło Szczytna z siedzibą w Spychowie 1974–1981, administrator parafii Spychowo 1981–2001.

W dniu 7 czerwca 1992 roku otrzymał kanonię honorową Kolegiaty w Kętrzynie. Zmarł 6 lipca 2001 roku.

LIX. KS. TADEUSZ JAN BORKOWSKI († 10 LIPCA 2001)⁶⁰

Syn organisty, ziemianina i przemysłowca (folwark, młyn, tartak i elektrownia) Bronisława Borkowskiego i Weroniki Kluk, urodził się 27 stycznia 1922 roku w Oszmianie, województwo wileńskie, i 16 lutego 1922 roku został ochrzczony w parafii Oszmiana, archidiecezja wileńska. W tejże parafii otrzymał w 1931 roku Sakrament Bierzmowania. Gimnazjum i liceum ukończył w Oszmianie zdobywając maturę w 1939 roku. Filozofię i teologię studiował w latach 1944–1950, najpierw w Metropolitalnym Seminarium Duchownym w Wilnie, potem w Białymstoku, wreszcie w Lubelskim Seminarium Duchownym, czyli na Wydziale Teologicznym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. O zmianie miejscowości zdecydowała najpierw *repatriacja*, a potem osiedlenie się rodziców w Elku, na terenie diecezji warmińskiej. Świecenia kapłańskie przyjął z rąk Biskupa Lubelskiego, prof. dr. hab. Piotra Kałwy, 25 czerwca 1950 roku w Lublinie.

Pracował jako wikariusz Parafii Olsztynek 1950, prefekt i wikariusz parafii św. Jakuba w Olsztynie 1950–1956, administrator parafii Galiny 1956–1957, referent Kurii Biskupiej do spraw Nauczania Religii 1957–1969, wikariusz parafii św. Jakuba w Olsztynie 1961–1969, proboszcz tejże parafii 1969–1997. Pełnił także od 1969 roku obowiązki dziekana Dekanatu Olsztyn I — Śródmieście i kanonika penitencjarza. Był męczennikiem konfesjonau, w którym służył Bogu i ludziom 51 lat.

Odnaczony został kanonią gremialną Warmińskiej Kapituły Katedralnej 17 września 1962, papieską Prałaturą Honorową 18 października 1982, godnością Protonotariusza Apostolskiego, czyli Infulata, 26 listopada 1996. Z dniem 30 czerwca 1997 roku przeszedł na emeryturę. Zmarł 10 lipca 2001 roku i pochowany został 13 lipca 2001 roku przy rodzicach na cmentarzu komunalnym przy ul. Poprzecznej w Olsztynie.

⁶⁰ WWA 55: 2001, nr 54–56, s. 72–75.

LX. KS. FELIKS WIŚNIEWSKI († 11 LIPCA 2001)⁶¹

Syn Dominika i Wandy Blangiewicz, urodził się 7 maja 1934 roku w Jabłonowie Pomorskim i ochrzczony został 13 maja 1934 roku w tamtejszej parafii, należącej do diecezji chełmińskiej. Szkołę powszechną w Jabłonowie rozpoczął podczas okupacji w języku niemieckim, ukończył po wojnie w języku polskim. Szkołę średnią rozpoczął w Małym Seminarium Duchownym Ojców Werbistów w Górnej Grupie 1947–1950 i przyjął tam Sakrament Bierzmowania z rąk Biskupa Pomocniczego Chełmińskiego Bernarda Czaplińskiego 29 czerwca 1948 roku. Świadcstwo dojrzałości otrzymał w 1951 roku, ukończywszy XI klasę w Państwowej Jedenastoletniej Szkole Ogólnokształcącej stopnia licealnego im. Jana III Sobieskiego w Grudziądzu. Seminarium Duchowne ukończył w Pelplinie 1951–1953 i Śląskie w Krakowie 1954–1958. W roku 1953/54 był księgowym Zespołu Państwowych Gospodarstw Rolnych w Ostrowitem koło Jabłonowa. Świecenia kapłańskie przyjął z rąk Księdza Biskupa Olsztyńskiego, dr. Tomasza Wilczyńskiego, 22 czerwca 1958 roku w Starych Juchach.

Pracował jako wikariusz parafii Biała Piska 1958–1959, Ostróda 1959–1961, Kwidzyn 1961–1962, administrator parafii Tychnowy 1962–1964, Boguchwały 1966–1971, Chruściel 1971–1980. Lata 1964–1966 spędził w więzieniu, częściowo w Sztumie, w więzieniu o zastrzonym rygorze: tylko trzy paczki i jedne odwiedziny w ciągu roku! Z dniem 15 lipca 1980 roku został przeniesiony na emeryturę. Jako emeryt pracował w Niemczech, w parafii św. Korbiniana w Reichersbeuern archidiecezji monachijskiej i parafii Utzenhofen diecezji ratyzbońskiej.

Zmarł w Brodnicy 11 lipca 2001 roku. Przeżył 67 lat, w kapłaństwie 43 lata, z których 20 przepracował w diecezji warmińskiej. Pochowany został 14 lipca 2001 roku na cmentarzu komunalnym w Braniewie przy ul. Elbląskiej.

LXI. KS. WŁADYSŁAW PIWOWARSKI († 4 SIERPNI 2001)⁶²

Syn Walentego i Anny Matys, urodził się rzekomo 1 stycznia 1929 roku w miejscowości Mokrzyśka, powiat Brzesko i ochrzczony został 1 stycznia 1929 roku w parafii Szczepanowo, diecezja tarnowska. Maturę zdobył w Brzesku w 1949 roku, Seminarium Duchowne ukończył w Tarnowie 1949–1953 i Olsztynie 1956–1958, przyjmując dnia 2 lutego 1958 roku święcenia kapłańskie z rąk Księdza Biskupa Olsztyńskiego, dr. Tomasza Wilczyńskiego. Pracował jako wikariusz parafii Giżycko 1958–1959. Skierowany na dokończenie studiów filozoficznych, uwieńczonych w latach 1953–1956 tytułem zawodowym magistra filozofii, zrobił w 1961 roku doktorat z socjologii religii u prof. Czesława Strzeszewskiego na podstawie rozprawy: *Społeczna zasada pomocniczości* i został asystentem na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W latach 1962–1984 był profesorem filozofii w Warmińskim Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie. W dniu

⁶¹ WWA 55: 2001, nr 54–56, s. 76–78.

⁶² WWA 55: 2001, nr 54–56, s. 78–80.

24 maja 1967 roku habilitował się w oparciu o rozprawę: *Religijność katolików południowej Warmii. Studium z socjologii religii*. W dniu 17 września 1980 roku otrzymał kanonię honorową Warmińskiej Kapituły Katedralnej. Od 1982 roku był już profesorem zwyczajnym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Wykładał na wydziałach: Teologicznym, Filozofii i Nauk Społecznych. Promował ponad 381 magistrów, 65 doktorów, recenzował ponad 51 doktoratów, 25 habilitacji, 30 przewodów profesorskich. Zmarł 4 sierpnia 2001 roku i pochowany został 9 sierpnia 2001 roku w Lublinie na cmentarzu przy ul. Lipowej.

LXII. KS. JÓZEF WITOLD POSTRACH († 13 SIERPNIA 2001)⁶³

Syn Jakuba i Florentyny Wierzbickiej urodził się 4 sierpnia 1924 roku w miejscowości Marymonty, powiat Oszmiana, województwo wileńskie. Ochrzczony został 5 maja 1928 roku w parafii Żuprany, archidiecezja wileńska. W 1929 roku przeniósł się z rodzicami do Drzonowa, powiat Chełmno nad Wisłą. W 1939 roku ukończył II klasę gimnazjum, a w latach 1940–1945 był wysiedlony przez Niemców do Mstyczowa, gdzie mieszkał na plebani parafii diecezji kieleckiej. Po wojnie powrócił na Pomorze. Był w Oficerskiej Szkole Artylerii w Chełmie Lubelskim i Olsztynie 1945–1946. Po zwolnieniu z wojska uczęszczał do Liceum Pedagogicznego w Chełmie nad Wisłą. Z kolei wstąpił do nowicjatu Księży Pallotynów w Ząbkowicach Śląskich, a zdobywszy w 1948 roku maturę, do Wyższego Seminarium Duchownego Księży Pallotynów w Ołtarzewie 1948–1951. Ukończywszy dwa lata filozofii i jeden rok teologii przeniósł się do Warmińskiego Seminarium Duchownego *Hosianum* w Olsztynie 1951–1953, którego rektora, ks. dr. Józefa Łapota, miał poznać na wysiedleniu w Mstyczowie. Święcenia kapłańskie przyjął w Olsztynie z rąk Prymasa Stefana Wyszyńskiego 31 maja 1953 roku. Pracował jako wikariusz w parafii Purda Wielka 1953–1957, administrator parafii Klon 1957–1963 i Samborowo 1963–1982. Jako proboszcz w Klonie organizował parafię Faryny, czym naraził się władzom państwowym. W dniu 17 sierpnia 1982 roku przeniesiony został na emeryturę. Zmarł 13 sierpnia 2001 roku w Szpitalu Miejskim w Olsztynie i pochowany został 16 sierpnia 2001 roku w grobach kapłańskich na cmentarzu komunalnym przy ul. Poprzecznej w Olsztynie.

LXIII. KS. MARIAN BORZYSZKOWSKI († 21 WRZEŚNIA 2001)⁶⁴

Syn organisty Izidora Szada-Borzyszkowskiego i Jadwigi Szarmach, urodził się 31 sierpnia 1936 roku w Zblewie i ochrzczony został 6 września 1936 roku w miejscowej parafii, diecezja chełmińska. Wojnę przeżył u dziadka, Jana Szarmacha, gdyż ojciec po kampanii wrześniowej jako jeńiec był na przymusowych robotach rolnych w Niemczech 1939–1945. Dwie klasy szkoły podstawowej ukończył w języku niemieckim, następne już w polskim. Świadcstwo dojrzałości

⁶³ WWA 55: 2001, nr 54–56, s. 80–81.

⁶⁴ WWA 55: 2001, nr 54–56, s. 81–84.

otrzymał w 1953 roku w Liceum Ogólnokształcącym w Starogardzie Gdańskim. Warmińskie Seminarium Duchowne *Hosianum* ukończył w latach 1953–1958. Pół roku pracował jako subdiakon w Kwidzynie. W roku akademickim 1958/59 zaliczył III rok studiów na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej KUL. Za dyspensą od braku wieku, nie przekraczającego 17 miesięcy, został w dniu 24 maja 1959 roku wyświęcony na kapłana przez Księdza Biskupa Olsztyńskiego, dr. Tomasza Wilczyńskiego.

Pracował jako wikariusz parafii Giżycko 1959, profesor filozofii Warmińskiego Seminarium Duchownego *Hosianum* 1962–1999, rektor kościoła Olsztyn-Dajtki 1963, dyrektor Biblioteki WSD *Hosianum* 1975–1999, dyrektor Instytutu Kultury Chrześcijańskiej im. Papieża Jana Pawła II 1979–2001, dyrektor Warmińskiego Archiwum Diecezjalnego 1983–1992 i Archidiecezjalnego 1992–2001, dyrektor pomagisterskiego Studium Teologii do licencjatu kościelnego 1995–1999.

Prócz tego pełnił obowiązki redaktora *Warmińskich Wiadomości Diecezjalnych* od 1963 roku, diecezjalnego referenta prasowego od 1968 roku, redaktora technicznego *Studiów Warmińskich* od 1969 roku, członka Komisji *Iustitia et Pax* przy Konferencji Episkopatu Polski od 1980 roku, Diecezjalnego Duszpasterza Środowisk Twórczych od 1983 roku, członka Komisji Głównej Synodu Diecezji Warmińskiej od 1984 roku, zastępcy kierownika Warmińskich Pielgrzymek Pięszych 1984–1989, członka Rady Wydawniczej Warmińskiego Wydawnictwa Diecezjalnego od 1986 roku, członka Archidiecezjalnej Komisji Sztuki Kościelnej 1995–2001.

Zdobył magisterium z filozofii chrześcijańskiej na podstawie rozprawy *Problematyka badań nad źródłami metafizyki Franciszka Suareza* napisanej pod kierunkiem prof. Stefana Swieżawskiego 1961. Doktorat zyskał w 1967 roku, obroniwszy rozprawę: *Metafizyczne podstawy ogólnej teorii przyczynowości u Franciszka Suareza*, promotorem był o. prof. Mieczysław Krapiec OP. Habilitował się w 1972 roku na podstawie pracy: *Problematyka filozoficzna i teologiczna w twórczości Jana z Kwidzyna 1343–1417*. Tytuł profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1987 a profesora zwyczajnego w 2000 roku. Wypromował 66 magistrów, 8 licencjatów i 2 doktorów: dr K. Parzych, dr T. Feszczyn. Był inicjatorem i organizatorem *Colloquia Mediaevalia*.

Odnaczony kanonią honorową Warmińskiej Kapituły Katedralnej 1971, kanonią gremialną Warmińskiej Kapituły Katedralnej 1977. Papieską kapelanią honorową 1983, protonotariatem apostolskim 1999.

Zmarł w Olsztynie 21 września 2001 roku, pochowany został przy rodzicach w Zblewie 25 września 2001 roku.

LXIV. KS. EDWARD HUSZCZA († 27 WRZEŚNIA 2001)⁶⁵

Syn Zenona i Jadwigi Pożarskiej, urodził się 20 lutego 1939 roku w miejscowości Maciuki, powiat Brasław, województwo wileńskie i ochrzczony został w parafii Miory, archidiecezja wileńska. Szkołę podstawową ukończył w latach 1946–1953,

⁶⁵ WWA 55: 2001, nr 54–56, s. 85.

średnią 1953–1957. Bierzmowanie z rąk ks. bp. Antoniego Baraniaka otrzymał w 1952 roku. Maturę zdobył w 1957 roku w Liceum Ogólnokształcącym w Bartoszycach. Warmińskie Seminarium Duchowne *Hosianum* ukończył w latach 1957–1963. Świecenia kapłańskie otrzymał 2 czerwca 1963 roku w Wojciechach, z rąk ks. bp. dr. Józefa Drzazgi. Pracował jako wikariusz parafii św. Mikołaja w Elblągu 1963–1964, Mragowo 1964–1965, Wiśniowo koło Elku 1965–1967, Gołdap 1967–1969, Giżycko 1969–1972, proboszcz parafii Żelazna Góra 1972–1993, Pieszkowo 1993–2001. Zmarł między 27 a 30 września 2001 roku i pochowany został 4 października 2001 roku w grobach kapłańskich na cmentarzu komunalnym przy ul. Poprzecznej w Olsztynie.

LXV. KS. STANISŁAW GADOMSKI († 26 GRUDNIA 2001)⁶⁶

Najstarszy z sześciorga dzieci rolników, Wacława Gadomskiego i Janiny Chodkowskiej, urodził się 21 grudnia 1922 roku w miejscowości Bobino-Grzybki, powiat Maków Mazowiecki, województwo warszawskie i ochrzczony został 2 stycznia 1923 roku w parafii Płoniawy, diecezja plocka. Bierzmowanie przyjął tamże w 1934 roku. Sześć klas szkoły powszechnej ukończył w 1937 roku w Chodkowie, natomiast dwie pierwsze klasy gimnazjalne przebywając w Zakładzie Księża Salezjanów w Jaciążku 1937–1939. Podczas wojny pracował na roli i był wysiedlony. Po wojnie ukończył gimnazjum w Kwidzynie w roku 1945/46, natomiast liceum już jako alumn Niższego Seminarium Duchownego w Olsztynie, gdzie zdobył maturę 24 maja 1948 roku w Państwowym Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym. Seminarium Duchowne ukończył w Pelplinie 1948–1949 i Olsztynie 1949–1953. Świecenia Kapłańskie przyjął z rąk Prymasa Stefana Wyszyńskiego 31 maja 1953 roku w Olsztynie.

Pracował jako wikariusz parafii Morąg 1953–1955, proboszcz parafii Świętajno koło Olecka 1955–1959, Rychnowo 1959–1966, Kruklanki 1966–1974, Młynary 1974–1982, Prostki 1982–1987. Jako proboszcz w Kruklankach był prześladowany przez władze państwowe za udostępnianie kościoła grekokatolikom. Przeniesiony na emeryturę w dniu 7 marca 1987 roku mieszkał siedem lat w Ostródzie 1987–1994 i siedem lat w Domu Księża Emerytów w Ornece 1994–2001. Zmarł 26 grudnia 2001 roku i pochowany został w Płoniawach 29 grudnia 2001 roku.

* * *

W najmłodszym wieku umarli księża: Cyprian Osiński, 25 lat i Michał Bakuła 28 lat. W najstarszym wieku księża: Jan Szulborski 95 lat, Tadeusz Swirtun 91 lat i Jan Bohdanowicz 91 lat. Najdłużej sprawowali kapłańską posługę księża: Tadeusz Swirtun 65 lat, Jan Szulborski 64 lata i Czesław Kulikowski 63 lata. Przeciętna wieku wynosiła 66 lat, kapłaństwa 39 lat. Przeciętny wiek podczas święceń 27 lat. Łącznie zmarłych w dziesięcioleciu 65 kapłanów przeżyło 4314 lat, w tym 2506 lat w kapłaństwie, a 1807 lat w przygotowaniu do kapłaństwa.

⁶⁶ WWA 55: 2001, nr 57–58, s. 69–71.

Najwięcej pochodziło z archidiecezji wileńskiej 14, potem z diecezji tarnowskiej 8 i warmińskiej 8, dalej diecezji łomżyńskiej 6, diecezji płockiej 5 i chełmińskiej 5, z archidiecezji gnieźnieńskiej 3, z diecezji łuckiej na Wołyniu 2, przemyskiej 2, kieleckiej 2, poznańskiej 2, wreszcie z archidiecezji lwowskiej 1, warszawskiej 1, krakowskiej 1, oraz diecezji pińskiej 1, katowickiej 1, częstochowskiej 1, lubelskiej 1 i sandomierskiej 1. Uogólniając można powiedzieć, że 20 pochodziło z Kresów Wschodnich, 16 z diecezji sąsiadujących z Warmią, 8 z nadobfitej w powołania diecezji tarnowskiej, reszta po trochu z pozostałych ziem staropolskich.

Spośród zmarłych kapłanów najwięcej wyświęcił Biskup Olsztyński Tomasz Wilczyński 9, potem Biskup Warmiński Józef Drzazga 8, dalej Arcybiskup Metropolita Wileński Romuald Jałbrzykowski 6 i Biskup Pomocniczy Podlaski Marian Jankowski 6, Stefan Kardynał Wyszyński Prymas Polski 5 i Arcybiskup Metropolita Warmiński Edmund Piszcz 5, Biskup Warmiński Jan Obląk 4 i Biskup Włocławski Antoni Pawłowski 4, Biskup Łucki na Wołyniu Adolf Szelażek 3, Biskup Chełmiński Kazimierz Kowalski 2, Biskup Lubelski Piotr Kałwa 2, Biskup Pomocniczy Krakowski Stanisław Rospond 2 i Biskup Pomocniczy Wileński w Białymstoku Władysław Suszyński 2, wreszcie Józef Kardynał Glemp Prymas Polski 1, Arcybiskup Lwowski Eugeniusz Baziak 1, Arcybiskup Poznański Walenty Dymek 1, Arcybiskup Poznański Antoni Baraniak 1, Arcybiskup Gdański Tadeusz Gocłowski 1, Biskup Piński Kazimierz Bukraba 1, Sługa Boży Biskup Sandomierski Piotr Gołębiowski 1.

Większość zmarłych kapłanów była inkardynowana do archidiecezji warmińskiej od pierwszej tonsury, lub od diakonatu. Część natomiast została inkardynowana już po święceniach kapłańskich: z archidiecezji wileńskiej 8, z diecezji łuckiej na Wołyniu 3, sandomierskiej 1, pińskiej 1, z archidiecezji lwowskiej 1, z zakonów 4.

Znane powody zgonu układają się w następującej kolejności: choroby serca 13, nowotworowe 11, układu krążenia 6, wypadki 6, schorzenia naczyńniowe 4, przemiany materii 3.

Byli żywymi latoroślami winnego krzewu Chrystusa, powodowali jego rozkwit i owocowanie, teraz stali się glebą, z której wyrasta. Niech odpoczywają w pokoju wiecznym.